ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΙ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1888 — ΕΤΟΣ Ε'. — ΑΡΙΘ. 40

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται λεπτῶν 20.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπιστολαὶ ἐξ Ἀθηνῶν, ὑπὸ Ἴμδ.
Τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς: *Ἠλεκτρικὸν Φῶς καὶ Ὑγιεινή,* ὑπὸ Α. Κωνσταντίνη.
Οἱ Ρῶσσοι ἐν τῇ Κεντρῴᾳ Ἀσίᾳ: *Ὁ σιδηρόδρομος τῆς Σαμαρκάνδης — Οἱ Τουρκομάνοι* (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ), ὑπὸ Ν. Γουλιμῆ.
Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς μητρὸς τῶν ποιητῶν Παράσχων (ποίησις), ὑπὸ Ι. Μαράνου.
Ἡ χεὶρ τοῦ φιλαργύρου, καλλιτεχνικὴ παράδοσις (κατὰ τὸ Ἀγγλικόν), ὑπὸ τῆς δεσπ. Α. Α.
Τὸ θησαυροφυλακεῖον τῶν Σουλτάνων.
Ὁ Τρίκωχος Πῖλος (Ἱσπανικὸν Διήγημα) Πέτρου Δ' Ἀλαρκόν, μτφρ. Σ'.
Βιβλιοκρισία.
Εἰδήσεις τῆς Ἑβδομάδος.
Ἰδιαίτερα Γράμματα.
Νέα βιβλία.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ

Τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου.

Ἔκθεσις καὶ Εἰκοσιπενταετηρὶς — Προοίμια.

Ἀνέμενον, ἀγαπητὲ φίλε, νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ βασιλέως Γεωργίου ἑορτῶν καὶ τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐκθέσεως, ἵνα συνεχίσω τὰς ἐξ Ἀθηνῶν ἐπιστολάς μου, διὰ σὲ καὶ πάντα ἀδυνατοῦντα νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν πόλιν ἡμῶν κατὰ τὸν περιλάλητον τοῦτον Ὀκτώβριον, τοῦ ὁποίου μῆνες ἐμόχθησαν, ἵνα ἐγείρωσι τὸν θρόνον καὶ ἔτη, ἵνα ἐξάρωσι τὸ μεγαλεῖον. Εἶνε καὶ οὗτος τέκνον τῆς Μοίρας εὐνοούμενον. Ἄλλοι ἔσπειραν, ἵνα θερίσῃ αὐτός. Καὶ θὰ ἀπομείνῃ τὸ ὄνομά του ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν μεγάλων μηνῶν δοξαζόμεναν καὶ ζηλευόμενον ὑπὸ τῶν προκατόχων καὶ τῶν μεταγενεστέρων του.

Ὁ Ὀκτώβριος τοῦ 1888 θὰ ἀφήσῃ ἐποχὴν ἐν Ἑλλάδι, ἐὰν πιστεύσωμεν οὐχὶ τοὺς λόγους ἀλλὰ τὰ πράγματα, ἅτινα ἀνομολογοῦσι τοῦτο. Θὰ παρέλθωσι πολλὰ ἔτη, καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ τὸν ἐνθυμοῦνται ἐπαναλαμβάνοντες τὸ ὄνομά του, διότι καὶ περιστάσεις προδιαγεγραμμέναι καὶ δικαιώματα ἀναμφισβήτητα καὶ τύχη περισσὴ τὸν ἐπροίκισαν μὲ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα οὐδὲ νὰ ἐλπίσωσιν ἐτόλμησαν οἱ συνάδελφοι, οἵτινες προελείαναν τὴν ὁδόν του.

Ἀλλὰ θὰ ἐργασθῇ καὶ αὐτός, ἵνα τὴν ἀνθοστρώσῃ. Ἐντὸς τῶν εἴκοσιν ἡμερῶν, αἵτινες προηγοῦνται τῆς ἀποθεώσεώς του, θὰ μοχθήσῃ, ἵνα καταστήσῃ αὐτὴν ἐνδοξοτέραν. Καὶ ἔπειτα θὰ οἰκειοποιηθῇ τὰ πάντα παρόμοιος πρὸς τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἄνδρας, ὧν τὰ κατορθώματα γενεαὶ ὁλόκληροι προπαρεσκεύασαν, συντελεσθέντα δὲ διὰ τοῦ χρόνου καὶ τῶν περιστάσεων αὐτοὶ ἐβάπτισαν μὲ τὰ ὀνόματά των.

*

Ὁ πυρετὸς, ὅστις ἀπὸ καιροῦ κατεῖχε τοὺς ἐντεταλμένους τὰ τῆς Ἐκθέσεως, μετεδόθη τελευταίως καὶ εἰς τοὺς παρασκευαστὰς τῶν ἑορτῶν. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς σήμερον ὅλη ἡ πόλις καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ ἀπεριγράπτου ἐκείνου αἰσθήματος τῆς προσδοκίας καὶ τῆς ἀναμονῆς, ὅπερ χωρὶς νὰ εἶνέ τι ὡρισμένον μετέχει ἐν τούτοις καὶ χαρᾶς καὶ δυσαρεσκείας. καὶ φόβου καὶ ἐλπίδος καὶ περιεργείας καὶ ταραχῆς καὶ πλείστων ἄλλων συγκινήσεων. Καὶ αὐτοὶ οἱ μᾶλλον ἀδιάφοροι τῶν ἀνθρώπων—τάξις μὴ ὑπάρχουσα παρ' ἡμῖν—καὶ αὐτοὶ οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος μεμψίμοιροι καὶ ἀπαισιόδοξοι—τάξις κατὰ βούλησιν περιβαλλομένη τὰς ἰδιότητας ταύτας — ἀναμένουσι καὶ προσδοκῶσι· καὶ συμμερίζονται τὴν στενοχωρίαν τοῦ ἑνός, τὴν ἐλπίδα τοῦ ἄλλου, τὴν περιέργειαν ἀμφοτέρων.

Καὶ ὁ πυρετὸς δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς Ἀθήνας. Ὁ γείτων Πειραιεὺς συνεμερίσθη αὐτὸν πρῶτος καὶ ἐγένετο ἀνάστατος. Τὰ δὲ φοβερώτατα μέσα πρὸς μετάδοσίν του, αἱ ἐφημερίδες, κατὰ δεκάδας χιλιάδων ἐξακοντιζόμεναι καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἐντεῦθεν εἰς τὰς μᾶλλον ἀποκέντρους ἄκρας τοῦ Ἑλληνισμοῦ δίδουσιν εἰς τὰ σώματα τῶν ἀναγνωστῶν των τὴν κίνησιν ἐκείνην, ἣν προκαλεῖ ὁ Βορρᾶς ἐπὶ τῶν μαγνητικῶν βελονῶν. Πάντες στρέφονται πρὸς τὰς Ἀθήνας, κἂν αἱ αἱ σιδηραῖ ἁλύσεις τῆς ἀνάγκης ἢ ἄλλα ἐμπόδια δὲν τοὺς ἐκώλυον, δὲν θὰ ἀπέμενεν ἄνθρωπος Ἕλλην, ὅστις νὰ μὴ ἐπεχειρήσῃ τὸ λαμπρὸν προσκύνημα εἰς τὴν ἰοστέφανον πόλιν κατὰ τὸν ἀρξάμενον Ὀκτώβριον.

*

Θὰ ἐργασθῇ εἶπον καὶ ὁ Ὀκτώβριος. Αὐτὸς θὰ κοσμήσῃ τὸ συντελεσθὲν οἰκοδόμημα, θὰ ἀναρτήσῃ τὰ παραπετάσματα καὶ τὰς εἰκόνας, θὰ τοποθετήσῃ τὰ κομψοτέχνήματα τῶν αἰθουσῶν, θὰ ἀνάψῃ τὰ φῶτα, καὶ τί φῶτα; ἔπειτα δὲ θὰ καθίσῃ πρὸ τοῦ ὀρεκτικοῦ γεύματος. Αἱ τελευταῖαι αὗται προετοιμασίαι ἀρχίζουσιν ἤδη νὰ προκαλῶσι τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον, καὶ διὰ τοῦτο σοὶ τὰς μεταδίδω.

Αἱ ἑορταὶ εἶνε διπλαῖ, ὡς γνωρίζεις· αἱ τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος τοῦ βασιλέως ἄρχονται τῇ 19ῃ· ἀμέσως δὲ τὴν ἐπαύριον συνενοῦνται πρὸς τὰ ἐγκαίνια τοῦ μεγάρου τῶν Ὀλυμπίων καὶ τὴν ἔναρξιν τῆς Ἐκθέσεως. Εὐτυχὴς σύμπτωσις δύο ἐθνικῶν ἑορτῶν. Τῆς μιᾶς εἰς ἀνάμνησιν ἐπωφελοῦς τῇ πατρίδι γεγονότος, τῆς ἀποκτήσεως βασιλέως ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν οἱ φρονιμώτεροι τῶν Ἑλλήνων τόσον βαρέως ἔφερον τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀναρχίαν καὶ τοσαύτας προέβλεπον ἐθνικὰς συμφορὰς ἐκ τῆς παρατάσεως της, ὥστε μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοῖς πέμψῃ βασιλέα «ἂς εἶνε καὶ ξύλινος», ὅπως ἔλεγον ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ των· τῆς ἑτέρας εἰς ἐπίδειξιν τῶν προόδων, ἃς ἐπετέλεσε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἢ μᾶλλον καθ' ὅλην τὴν νέαν ζωήν του τὸ ἀναγεννηθὲν ἔθνος.

Καὶ ἑκάστη δὲ ἰδίᾳ τῶν ἑορτῶν τούτων ἐκτὸς τῶν μεγάλων ἀναμνήσεων, τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἐλπίδων, ἃς δύναται νὰ προκαλέσῃ, ὧν ἡ μία εἶνε παρηγορητικωτέρα, ἐνθαρρυντικωτέρα τῆς ἄλλης, συνδέεται καὶ πρὸς γεγονότα ἐπίσης εὐοίωνα καὶ εὐτυχῆ. Ἡ εἰκοσιπενταετηρὶς τοῦ Γεωργίου παρουσιάζεται παραπλεύρως τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῶν Ἑπτὰ ἀδελφῶν Νήσων ἀποδιδομένων διὰ τῆς χειρὸς τοῦ νεαροῦ τότε βασιλέως εἰς τὴν ποθοῦσαν αὐτὰς μητέρα. Ἔνθεν καὶ ἐκεῖθεν τοῦ ἑορτάζοντος παρίστανται οἱ δύο ἄλκιμοι νεανίαι, οἱ πρῶτοι τῶν υἱῶν του, παρόμοιοι πρὸς τοὺς κοσμοῦντας τὸν θρόνον του Ἡρακλεῖς, καὶ προωρισμένοι νὰ τὸν λαμπρύνωσι, νὰ τὸν ἀνυψώσωσι μίαν ἡμέραν. Χαρὰ δὲ τοὺς κατέχει συνεορτάζοντας καὶ τούτους κατὰ πρῶτον ἐνώπιον τῆς πατρίδος των τὰ εὐοίωνα τῶν μνηστειῶν των γεγονότα.

Ἡ Ὀλυμπιακὴ Ἔκθεσις ἐπίσης δὲν εἶνε ὅπως ἄλλοτε. Ἐφέτος κατὰ πρῶτον θὰ τελεσθῇ ἐν τῷ λευκομαρμάρῳ *Ζαππείῳ*, ἀποκτήσασα τέλος στέγην πλουσίαν καὶ εὐπρεπῆ. Αἱ μεγαλοπρεπεῖς πύλαι της, αἵτινες ἀνοίγονται, θὰ εἶνε ἀγκάλαι μητρὸς διαρκῶς τεινόμεναι πρὸς τοὺς ἀριστεῖς τῆς προόδου. Αἱ ἀναπτυσσόμεναι δυνάμεις τοῦ τόπου ἐκεῖ προσβλέπουσιν ὡς εἰς πολυπόθητον χειραγωγὸν καὶ κριτὴν δίκαιον. Ἡ ἐπιστήμη ἐκεῖ θὰ ἐπιδείξῃ τὰς εὐεργεσίας, ἃς ἐμελέτησεν, ἵνα καταστήσῃ ἧττον ἐπώδυνον τὸν βίον καὶ γλυκύτερον τὸν ἱδρῶτα τοῦ ἐργάτου. Ἡ δὲ τέχνη ἐκεῖ θὰ εὕρῃ ἄσυλον καὶ προστάτην συμπαθῆ.

*

Αἱ ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι παρασκευαί, ὡς εἰκός, ἐκτείνονται ἐφ' ὅλης τῆς πόλεως. Αἱ ὁδοὶ ἀνακαινίζονται καὶ αὐτὴ ἡ κλασική μας κόνις ἐτάφη ὑπὸ χάλαζαν λίθων. Τὰ δένδρα τῶν ὁδῶν συνένοχα, φαίνεται, εἰς τὸ ἁμάρτημα τοῦ Ταντάλου καὶ καταδικασμένα νὰ ὑφίστανται

τὴν αἰωνίαν δίψαν του ἔτυχον προσωρινῶς ἀμνηστείας, καὶ ταχέως ἀνέλαβον τὸ γλυκὺ χρῶμα τῆς ἐλπίδος νὰ ποτίζωνται τοῦ λοιποῦ. Αἱ πλατεῖαί μας ἰσοπεδοῦνται καὶ ἐξωραΐζονται. Ἡ δύναμις τῶν φανῶν τοῦ φωταερίου ἐτριπλασιάσθη εἰς τὰς κεντρικωτέρας ὁδοὺς, τὸ δὲ περίφημον τρίγωνον, ὅπερ ἀποτελοῦσιν αἱ τρεῖς ἐπίλεκτοι ὁδοί, ἡ τοῦ Σταδίου, ἡ τοῦ Αἰόλου καὶ ἡ τοῦ Ἑρμοῦ θὰ περιζωσθῇ ὅλη διὰ τριπλῆς φωτεινῆς στεφάνης, διὰ σημαιῶν καὶ ἀνθέων, ταπήτων καὶ ὡραίων κυριῶν ἐν τοῖς ἐξώσταις. Διὰ τῶν ὁδῶν τούτων θὰ διέλθῃ ἡ βασιλικὴ συνοδεία, ἵνα μεταβῇ εἰς τὴν μεγάλην δοξολογίαν τῆς Μητροπόλεως. Τὰ τῆς ἡμέρας δὲν ἐκανονίσθησαν ἔτι ἐντελῶς, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς τίς νὰ τὰ ἀπαριθμήσῃ τὰ φῶτα; Ὁ Γαλαξίας θὰ ὠχριάσῃ ἐκ ζηλοτυπίας πρὸ τῶν ἀναριθμήτων Ἑνετικῶν φανῶν, οἵτινες καθ' ἑκάστην κομίζονται ἐξ Εὐρώπης, καὶ δὲν ἐξαρκοῦσι καὶ ἀναμένονται καὶ παραγγέλονται τριπλάσιοι. Τρία ἐκ τῶν πρώτων πυροτεχνουργείων τῆς Εὐρώπης καταγίνονται νὰ μᾶς ἐφοδιάσωσι μὲ τὰ ἀναγκαιοῦντα πυροτεχνήματα. Τὰ ἠλεκτρικὰ φῶτα, ποιοῦντα τὴν πρώτην αὐτῶν ἐπίσημον ἐμφάνισιν θὰ διαγωνισθῶσι ἐξακοντίζοντα τὰς λαμπροτέρας των ἀκτῖνας ἀπὸ τοῦ Ζαππείου, τοῦ Πανεπιστημίου, τῶν Πλατειῶν καὶ τῶν μεγαλητέρων ξενοδοχείων. Τὰ δημόσια καταστήματα, αἱ ἐκκλησίαι καὶ τῶν ἰδιωτῶν αἱ οἰκίαι ἀντηχοῦσι σχέδια ἐπὶ σχεδίων βροντοφώνως γινόμενα, ἡ δὲ ἄμιλλα κατέστη γενική. Αἱ ἐφημερίδες βρίθουσι πληροφοριῶν μόλις ἐξαρκουσῶν νὰ κορέσωσι τὴν λαίμαργον τῶν ἀναγνωστῶν περιέργειαν. Αἱ στρατιωτικαὶ μουσικαὶ συνεκλήθησαν πανταχόθεν. Στόλοι ἀποστέλλονται ὑπὸ πολλῶν δυνάμεων. Πλοῖα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστιοφόρου ναυτιλίας ἐξεκίνησαν ἤδη ἀπὸ διαφόρων λιμένων, καὶ πλέουσι πρὸς τὸν Πειραιᾶ, ὅστις νικηφόρως θὰ διαγωνισθῇ ἴσως πρὸς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ καλαισθησίᾳ καὶ πρωτοτυπίᾳ, ἑτοιμάζων λεμβοδρομίας, ἀγῶνας καὶ ἑορτὰς πολυειδεῖς.

Καὶ πάντες, ὡς εἶπον, συμμερίζονται τὴν γενικὴν κίνησιν. Ἄλλος ὡς παράγων, ἄλλος ὡς συνεργὸς, ἄλλος ὡς θεατής. Μυρίας δὲ σκέψεις γεννᾷ ἢ θανατόνει ἕκαστον νέον ἐξάγγελμα. Τὰς εὐθυμοτέρας ἡ ἰδέα, ὅτι πάντες θὰ διέλθωσιν ὡραίας ἡμέρας, ἀφοῦ αἱ ὁδοὶ εἶνε πλατεῖαι καὶ εἰσιτήρια ἢ προσκλήσεις δὲν χρειάζονται δι' αὐτάς. Τὰς ζυφερωτέρας, χρηματικαί τινες ἐλλείψεις, διότι... ὅσα καὶ ἂν λέγουν πρέπει νὰ εἶνέ τις τοὐλάχιστον « εἰς τὸ πανηγύρι πλούσιος». Καὶ ἄλλας τινὰς γλυκείας συγκινήσεις γεννῶσιν εἰς πολλοὺς αἱ ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι ἑορταί.

Πολλοὶ ὀνειροπολοῦσιν ἕνα Δία ἱστάμενον ἀπό τινος κορυφῆς τῆς σελαγιζούσης πόλεως καὶ ἐπαναλαμβάνοντα παλαιόν τι πείραμα: τὴν χρυσῆν βροχήν, ἀλλὰ τελειοποιημένον μετὰ τόσους αἰῶνας, οὐχὶ εἰς ψεκάδας ἀλλὰ εἰς σταυρούς, ἔστω καὶ ἀργυροῦς. Καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ταύτην κοιμῶνται εὐχόμενοι νὰ ἐξυπνήσωσι δήμαρχοι, βουλευταὶ ἢ τοὐλάχιστον ἀντιπρόσωποι ἀπομεμακρυσμένης τινὸς πόλεως τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὁπότε ἀφεύκτως θὰ φωταγωγηθῇ καὶ αὐτῶν τὸ στῆθος δι' ἑνὸς ἀστέρος!

*

Καὶ ἤδη ἐλθωμεν πρὸ τοῦ Ζαππείου, ἔνθα κατὰ τὴν ὥραν τοῦ περιπάτου ἰδίως συνωθεῖται τῶν περιέργων τὸ πλῆθος. Ἡ εἴσοδος ἀπαγορεύεται εἰς πάντας ἐκτὸς τῶν ἐκθετῶν, οἵτινες καθυστέρησαν νὰ κομίσωσιν ἐγκαίρως τοὺς καρπούς τῶν πόνων των. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐπετρέπετο, δὲν θὰ σοὶ συνίστων νὰ εἰσέλθῃς. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἐκθέσεως εἶνε ἀκόμη ὅπως ὁ κόσμος πρὸ τῆς δημιουργίας. Ὅλα τὰ ὑλικά, ὅλα τὰ στοιχεῖα εὑρίσκονται ἐκεῖ πρόχειρα, ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν ἐπλάσθη ἀκόμη. Ἐὰν θέλῃς νὰ εἶσαι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν μορφὴν καὶ τῆς ἐρωμένης σου ἔτι ἀπόφυγε ὅσον σοὶ εἶνε δυνατὸν νὰ τὴν ἴδῃς ἀτημέλητον, μόλις ἐξυπνῶσαν.

Οὕτω λέγουσι τοὐλάχιστον οἱ εἰδήμονες. Καὶ ἐν τῷ δεκπέδῳ τῶν ὡραίων ἐκείνων αἰθουσῶν μάτην θὰ ζητήσῃς νὰ ἴδῃς ἀντικατοπτριζομένην τὴν μορφήν σου. Κιβώτια, σακκία, θῆκαι, κυτία, δεσμίδες πληροῦσιν αὐτὸ ἀγάλματα καὶ εἰκόνες ἵστανται ἐν ταῖς γωνίαις. Καὶ ὅλα καταγράφονται, κομίζονται εἰς τὰς θέσεις των, τοποθετοῦνται εἰς τὰς προθήκας, ἀριθμοῦνται, καὶ διὰ νέων ἐρχομένων αὐξάνονται καὶ πληθύνονται. Ὀλίγος ἀπομένει καιρὸς, ἀλλὰ θὰ ἐπαρκέσῃ. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἐκθετῶν ἐβράδυναν, ἀλλὰ ἡ ἐπιτροπεία τῆς ἐκθέσεως θαυματουργεῖ. Τὰς ἀποδείξεις τούτου θὰ τὰς ἴδωμεν κατόπιν.

Στῶμεν ἐκτός, μέχρις ὅτου νομίμως εἰσέλθωμεν. Ἀκούσωμεν τὰ σχόλια τῶν περιπατητῶν, τὰς ἐπὶ τοῦ κτιρίου τροποποιήσεις, ἃς θὰ ἔφερον, ἂν αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἀρχιτέκτονες, τὰς περὶ Ἐκθέσεως ἰδέας των, τὰς περιγραφὰς τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἃς εἶδον εἰς τὰς ἐφημερίδας ἢ ἰδίοις ὀφθαλμοῖς, τὰς μεμψιμοιρίας των καὶ τὴν ἀπαραίτητον ἐπῳδόν: Ρωμαίικο. Ἔπειτα θαυμάσωμεν τὴν καταπληκτικὴν ἐργασίαν, ἥτις ἐγένετο κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, τὴν χάραξιν τῶν ὁδῶν, τὴν ἐμφύτευσιν τῶν ἱστῶν, τὴν ἀνέγερσιν τῶν παραπηγμάτων! τοῦ κλάδου τῆς κτηνοτροφίας ἢ μᾶλλον ἀφήσωμεν ὅλα ταῦτα, καὶ παρακολουθήσωμεν διὰ τοῦ βλέμματος τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες κάθιδροι, πεζῇ ἐλθόντες ἢ ἐφ' ἁμάξης βοηθοῦσι τὸν ἁμαξηλάτην ἢ τὸν ἀχθοφόρον νὰ καταβιβάσῃ καὶ εἰσαγάγῃ ἐντὸς τοῦ Ζαππείου τὸ κιβώτιον τὴν δέσμην ἢ τὴν εἰκόνα ἐκείνην.

Εἶνε ἐκθέται.

Συγκεκινημένοι εἰσέρχονται, καὶ στρέφουσι δειλὰ τὰ βλέμματα ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων. Ἐδῶ λοιπὸν θὰ ἐπιδειχθῇ τὸ ἔργον των, δι' ὃ νύκτας καὶ ἡμέρας τόσον ἐμόχθησαν, τόσον κατηναλῶσαν χρόνον καὶ χρῆμα καὶ πνεῦμα. Ποῦ ἀράγε θὰ τεθῇ; θὰ εἶνε εἰς καλὴν θέσιν; θὰ τὸ βλέπῃ ὁ κόσμος; θὰ τὸ θαυμάσῃ ἢ — ἰδρὼς κρύος τοὺς περιβρέχει — ἢ θὰ κριθῇ καλλίτερον, εὐφυέστερον, τεχνικώτερον τὸ τοῦ συναδέλφου, τοῦ ὁμοτέχνου των; Δύο ἐνθαρρυντικαὶ λέξεις τοῦ παραλκμβάνοντος, ἓν — εὖγε! παρισταμένου τινὸς προκαλοῦσι μειδίαμα ἀγαλλιάσεως ἐπὶ τοῦ προσώπου των.

Καὶ ἀναχωροῦντες στρέφονται ἅπαξ, δίς, τρὶς ἀποτείνοντες φιλόστοργον χαιρετισμὸν πρὸς τὸ κιβώτιον ἢ τὴν δέσμην ἥτις περιέχει τὸ ἔργον, τὸ ἔκθεμά των.

Ὅτε εἰσῆλθεν ἦτο δειλότερος ὁ ἐκθέτης· ἤκουε ἔκθεσιν καὶ ἐροβεῖτο. Τίς οἶδεν ἂν ὁ γείτων, ὁ ἀντίπαλος, δὲν ἐφιλοτέχνησεν ἔργον κατὰ πολὺ ὑπέρτερον τοῦ ἰδικοῦ του; Τῷ εἶπον ὅτι ἐκεῖνο ἦτο ἀριστούργημα. Καὶ τὸ ἰδικόν του; ποία ἀράγε τύχη τὸ ἀναμένει. Ἀλλ' ἐλύθη τὸ μυστήριον. Ἔρριψεν ἓν βλέμμα καὶ εἶδεν ὅτι χεῖρες ἀνθρώπων εἰργάσθησαν διὰ τὰ ἄλλα ἐκθέματα.. ὄχι Νηρηΐδες ὡς ἐφοβεῖτο.. Καὶ ἡ φυσικὴ στοργή, ἣν πρὸς τὸ ἴδιον τέκνον αἰσθάνεται ὁ γονεὺς πληροῖ τὴν καρδίαν του ἐλπίδος. Καὶ ἐξέρχεται γενναιότερος ἢ ὅτε εἰσῆλθεν.

Ὡς παρατηρητὴς συνεμερίσθην τὰς συγκινήσεις ταύτας τοῦ ἐκθέτου καὶ ἐσκέφθην: Πόση ἀπάθεια καὶ ψυχραιμία ἀπαιτεῖται, πόσην δέον νὰ ἐπιβάλῃ τις σιωπὴν εἰς τὴν καρδίαν του διὰ νὰ γείνῃ δίκαιος κριτής!

Ἰμ. Β.

ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΝ ΦΩΣ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΝ ΦΩΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς, πάντα τὰ λοιπὰ εἴδη τοῦ φωτισμοῦ τὰ ἐν χρήσει σήμερον ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς φώκης, ὅπερ μεταχειρίζονται οἱ Λάπωνες, μέχρι τοῦ ἐν ταῖς πόλεσιν ἡμῶν ἀερίου τοῦ γαιανθράκος, ἔχουσι τὸ αὐτὸ μειονέκτημα, μειονέκτημα ἐκ τῶν σοβαρωτάτων διὰ τὴν ἡμετέραν ὑγιείαν, ὅπερ οὐδεμία τελειοποίησις θὰ δυνηθῇ νὰ ἐξουδετερώσῃ· τοῦτο δὲ μόνον ἤρκει, ἵνα τὰ ἐξοστρακίσῃ ἐκ τῶν κατοικιῶν ἡμῶν. Τὸ μειονέκτημα τοῦτο συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡ μεγαλητέρα ἢ μικρότερα λάμψις, ἣν παρέχουσιν ὅλα τὰ εἴδη τῶν φώτων, ὧν χρῆσιν ποιούμεθα, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς μεγαλητέρας ἢ μικροτέρας ποσότητος ὀξυγόνου, ἥτις ἀφαιρεῖται ἐκ τοῦ ἀναπνεομένου ἀέρος· ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὅσον οἰκία τις εἶνε περισσότερον πεφωταγωγημένη, τόσον εἶνε νοσώδης διὰ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν ἀνθρώπους.

Πράγματι ἐξετάσωμεν τὸ ἐκ τοῦ ἀερίου τῶν γαιανθράκων παραγόμενον φῶς, καὶ ἴδωμεν τί συμβαίνει ἐν τῇ παραγωγῇ αὐτοῦ.

Ἑκατὸν (100) μέρη ἀερίου γαιανθράκων περιλαμβάνουσι γεν:

Ὑδρογόνον	47
Ἑλαῖοδες ἀέριον	42
Ὑδρογονάνθρακες βαρεῖς	3
Ὀξείδιον τοῦ ἄνθρακος	8
	100

Μόλις στρέψωμεν τὸν κρουνὸν μυζωτῆρος φωταερίου, αἱ ὕλαι αὗται εἰσβάλλουσαι εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, συμπαρασύρουσι μεθ' αὐτῶν στοιχεῖα, ἅτινα ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν ὡς βεβαίαν συνέπειαν τὴν ἔκρηξιν ἢ τὴν ἀσφυξίαν, ἐὰν ταχέως δὲν ἐθέτομεν τὸ ἄναμμα, ὅπερ μεταβάλλει τὴν φύσιν αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ μεταβολὴ αὕτη γίνεται τότε μόνον, ὅταν ἡ θερμότης φθάσῃ εἰς βαθμὸν ἱκανὸν, ἵνα ἐπιφέρῃ τὴν ἕνωσιν τῶν στοιχείων τούτων μετὰ τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀέρος. Ἡ πρωτεύουσα ἕνωσις εἶνε ἡ τοῦ ὑδρογόνου. Ὅταν ἡ θερμότης τοῦ μυζωτῆρος φθάσῃ εἰς τὸν ἀπαιτούμενον βαθμόν, ἡ ἕνωσις γίνεται, ἐξακολουθεῖ δὲ καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ ὁ μυζωτὴρ μένει ἀνημμένος, τὰ δὲ προϊόντα τῆς ἑνώσεως ταύτης διαχέονται ὡς ὑδρατμοὶ καὶ ἐπικολλῶνται ὡς σταγονίδια εἰς τὰς συναντωμένας ἐπιφανείας, τοίχους, ἔπιπλα, παραπετάσματα, στρωμνάς, εἰκόνας, τάπητας κ.τ.λ.

Ἡ ἐκ τῆς ἑνώσεως τοῦ ὑδρογόνου καὶ ὀξυγόνου παραγομένη θερμότης ἐπιφέρει ἐπίσης τὴν τῶν ὑδρογονανθράκων, οἵτινες ἀντιπροσωπεύουσι τὸ μεῖζον μέρος τῆς φωτιστικῆς δυνάμεως τοῦ ἀερίου· τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τῆς δευτέρας ταύτης ἑνώσεως μετὰ τοῦ ὀξυγόνου σχηματίζει τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ἀέριον ἀκατάλληλον εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ ἡμετέρου ὀργανισμοῦ. Ἀριθμός τις μορίων ἄνθρακος, παρασυρομένων λίαν ταχέως ἐκτὸς τῆς φλογὸς ὑπὸ τῆς πιέσεως τοῦ ἀερίου ὅπως καῶσιν, ἐναποτίθεται εἰς κατάστασιν αἰθάλης ἐπὶ τῶν συναντωμένων ἐπιφανειῶν, τέλος τὸ ὀξείδιον τοῦ ἄνθρακος, τὸ ἐπιβλαβέστατον ὅλων τῶν ἀερίων, ἀπομένει σχεδὸν ὅλον εἰς τὸ οἴκημα ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς, εἰς αὐτὸ δὲ ὀφείλονται αἱ κυριώτεραι αἰτίαι τῶν πόνων τῆς κεφαλῆς, ἡμικρανιῶν, σκοτοδινιῶν καὶ ἀσφυξιῶν μετὰ παρατεταμένην διαμονὴν εἰς κατοικίαν φωταγωγημένην δι' ἀεριόφωτος.

Εἶνε εὐνόητον πόσον ἐπικίνδυνος εἶνε ἡ διαμονὴ προσώπου τινὸς εἰς αἴθουσαν, ἣν φωτίζει τὸ ἀεριόφως, ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι τὸ ὑδρογόνον καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τοῦ ἄνθρακος δὲν παράγουσιν φῶς ἄνευ καταναλώσεως ὀξυγόνου, ἀφ' ἑτέρου δὲ, ὅτι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ ἀποτελεῖται ἐκ 2 μερῶν ὀξυγόνου μεθ' ἑνὸς μέρους ἄνθρακος.

Ὁ τακτικὸς ἀὴρ περιλαμβάνει $^4/_{10\,000}$ περίπου ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ὁ περιέχων ἄρα $^1/_{1000}$ ἀνθρακικοῦ ὀξέος δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὡς ἐλαττωματικός, ὁ δὲ περιέχων $^1/_{100}$ εἶνε ἐπιβλαβής, καὶ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀσφυξίαν.

Τὸ φωταέριον ἔχει καὶ ἄλλα μειονεκτήματα πραγματικῶς, ἐκτὸς τῶν ὅσων προηγουμένως ἀνεφέρομεν· περιλαμβάνει ἱκανὰς ποσότητας ἄλλων ἀερίων ἐπίσης ἐπιβλαβῶν, ἅτινα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς φύσεως τοῦ χρησιμοποιουμένου ἀνθρακος ἐν τῇ κατασκευῇ καὶ ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς καθαριότητος, εἰς ἣν ὑπεβλήθη. Μεταξὺ τῶν ἀερίων τούτων εὑρίσκονται συχνότερον τὸ θειοῦχον ὑδρογόνον καὶ ὁ θειοῦχος ἄνθραξ. Ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς θερμότητος τὰ δύο ταῦτα σώματα εἶσιν εὔφλεκτα, ἡ δὲ ἕνωσίς των μετὰ τοῦ ὀξυγόνου γεννᾷ ἀέρια ὄχι μόνον ἐπιβλαβέστατα εἰς τὴν ὑγιείαν ἀλλ' ὑπεβάλλοντο εἰς βραδεῖαν καὶ βεβαίαν καταστροφὴν τὴν ἐπίπλωσιν τῶν οἰκιῶν ἡμῶν.

Οἱ ποιοῦντες χρῆσιν τοῦ ἐλαίου, τοῦ κηρίου, ἢ οἱαςδήποτε ἄλλης ὕλης πρὸς φωτισμὸν ἐκτὸς τοῦ φωταερίου, χαίρουσιν ἀναμφιβόλως, ὅτι ἀποφεύγουσι τοὺς κινδύνους τούτους. Ἀπατῶνται ἐν τούτοις. Ἐν ἴσῳ φωτὶ, τὸ ἔλαιον, τὸ κηρίον κτλ. καταναλίσκουσι μεγαλητέραν ποσότητα ὀξυγόνου ἢ τὸ φωταέριον, ὁ δὲ ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ, ἔνθα αἱ ὕλαι αὗται χρησιμοποιοῦνται εἰς τὸν φωτισμόν, καθίστανται ταχέως ἐπίσης ὀλέθριος.

Ὁ ἑπόμενος πίναξ καταδεικνύει τὴν ποσότητα τοῦ καταναλισκομένου ὀξυγόνου καὶ τοῦ παραγομένου ἀνθρακικοῦ ὀξέος, καὶ συνεπῶς τὸν ὄγκον τοῦ ἀέρος, ὅστις κατέστη ἐλαττωματικὸς ἐκ τῆς καύσεως τῶν σωμάτων, τῶν ἀπαιτουμένων, ἵνα παραχθῇ ἐν μιᾷ ὥρᾳ φῶς ἰσοδύναμον πρὸν ἕνα μυζωτῆρα φωταερίου.

	Ὀξυγόνον καταναλωθὲν εἰς λίτρας	Ἀνθρακικὸν Ὀξὺ παραχθὲν εἰς λίτ.	Ἀληθὲς ἀτμοσφαιρικὸς	Παραχθεῖσαι μονάδες θερμότητος.
Φωταέριον	95	56	450	550
Ἔλαιον	130	94	675	580
Ὀρυκτὸν ἔλαιον	180	130	940	830
Παραφίνη	162	132	950	840
Κηρὸς	330	167	1190	960
Στεατίνη	240	175	1240	940
Ἄλειμμα	340	245	1650	1260
ἠλεκτρ. φῶς	οὐδόλως	οὐδόλως	οὐδόλως	34

Ἓν μόνον μέσον ὑπάρχει πρὸς ἀποφυγὴν ὅλων τούτων τῶν κινδύνων, ἡ χρῆσις φωτὸς ἀπηλλαγμένου ὅλων τῶν κακῶν.

Τὸ τέλειον φῶς δὲν πρέπει νὰ καταναλίσκῃ τὸ ὀξυγόνον, οὐδὲ νὰ προσθέτῃ ἄλλα ἀέρια εἰς τὸν ἀέρα, ὃν ἀναπνέομεν. Δὲν πρέπει νὰ συνεπιφέρῃ μετ' αὐτοῦ οὐδὲν στοιχεῖον κινδύνου εἴτε εἰς τὴν ζωὴν εἴτε εἰς τὴν ὑγιείαν.

Ὀφείλει νὰ παράγῃ λάμψιν εὐχάριστον ὑπακούουσαν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ χρησιμοποιοῦντος αὐτό. Τέλος πρέπει νὰ εἶνε τοιαύτης τιμῆς, ὥστε νὰ ἦ εὔχρηστον εἰς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν.

Τὸ φῶς τοῦτο ὑπάρχει; Ναί, ὑπάρχει. Εἶνε τὸ διὰ πυρώσεως ἐν τῷ κενῷ ἠλεκτρικὸν φῶς, ὅπερ πληροῖ ἀκριβῶς ὅλους τοὺς ὅρους, ὡς θὰ ἀποδείξωμεν μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν δύο αὐτοῦ εἰδῶν.

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΦΩΤΟΣ

Καίπερ ἀγνοοῦμεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ φύσιν, γνωρίζομεν ἐν τούτοις, ὅτι ὅλαι αἱ μέχρι τοῦδε γενόμεναι ἐφαρμογαὶ αὐτοῦ ἐβασίσθησαν ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων. Αἱ παροῦσαι πρόοδοι τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ τῶν ἐφαρμογῶν τούτου εἶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παράδειγμα τῶν ἀμοιβαίων ὑπηρεσιῶν, ἃς παρέχουσιν ἀλλήλαις ἥ τε πρακτικὴ καὶ ἡ θεωρία. Πᾶσα ἐφαρμοζομένη ἐπιστήμη εἶνε ἔργον τι περιληπτικόν, εἰς ὃ συνεργάζονται οἱ βιομήχανοι, οἵτινες ἀποβλέπουσι μόνον εἰς τὸ ἐπωφελὲς καὶ ἐμπορικὸν μέρος· ἡ θεωρία τίθησι τὰς ἀρχάς, ἡ πρακτικὴ ἀναπτύσσει τὰ ἀποτελέσματα, ὁ σοφὸς σπείρει, ὁ βιομήχανος παράγει καὶ θερίζει, ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτως τ' ἀποτελέσματα τῆς πρακτικῆς συντείνουσι σπουδαίως εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης. Αὐτὸ τοῦτο συνέβη εἰς τὸν ἠλεκτρισμόν· ἡ λύσις τῶν πρακτικῶν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ προβλημάτων ἔδωκεν λαβὴν εἰς τὰς πλείστας τῶν περὶ τούτου θεωριῶν.

Παρομοιάζουσι τὸν ἠλεκτρισμὸν πρὸς ὑγρόν τι, οὗτινος ἡ αὔξησις ἢ ἡ ἐλάττωσις τῆς πυκνότητος εἰς οἱονδήποτε σημεῖον παράγει ρεῦμα, ὅπερ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ μέχρις ὅτου ἡ προτέρα ἰσορροπία ἀποκατασταθῇ. Δυνάμεθα ἐπίσης ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑπερβολῆς νὰ παρομοιάσωμεν τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα πρὸς ρύακα, ἔχοντα τὴν πηγήν του εἰς μέρος, ἔνθα ἡ πυκνότης εἶνε μεγαλητέρα τῆς συνήθους.

Τὸ ὕδωρ, ἵνα σχηματίσῃ ρύακα ἢ ποταμὸν, συγκεντροῦται πρῶτον εἰς τινα κοίτην, ἐκ ταύτης δὲ λαμβάνει τὴν διεύθυνσίν του. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, ὅπερ διαχαράσσει τὴν ὁδόν του διερχόμενον διὰ μεταλλικῶν συρμάτων.

Τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα καθίσταται διαρκὲς τότε μόνον, ὅταν ἀπρόσκοπτος συγκοινωνία ὑπάρχει μεταξὺ δύο μεταλλικῶν συρμάτων ἀρχὴν ἐχόντων τὰς 2 ἄκρας τῆς πηγῆς.

Ἡ παρομοίωσις πρὸς ρύακα φαίνεται κάπως ἐλαττωματική, διότι οἱ ποταμοὶ δὲν ἀποτελοῦσι κύκλον τινά. Ἐκβάλλουσιν εἰς τὰς θαλάσσας ἢ εἰς τοὺς ὠκεανούς, οἵτινες κατέχουσι δεξαμενὰς ἀπεράντους.

Ἐν τούτοις ὅσον μεγάλαι καὶ ἂν ἦσαν αἱ δεξαμεναί, θὰ ὑπερεξεχείλιζον, ἐὰν ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου δὲν ἐξήντλιζε τὸ θαλάσσιον ὕδωρ, καὶ δὲν ἤντλει αὐτὸ ἐν εἴδει νεφῶν, ἅτινα μεταβάλλονται εἰς βροχάς, τροφοδοτούσας τὰς πηγάς, τοὺς ρύακας καὶ τοὺς ποταμούς. Οὕτω σχηματίζεται καὶ διὰ τὸ ὕδωρ κύκλωμα ἐπίσης πλῆρες, ὅπως καὶ διὰ τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα.

Πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς ἀνάγκη τριῶν διαφόρου φύσεως ὀργάνων· 1ον τῆς πηγῆς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ συνισταμένης ἐξ ἠλεκτρικῶν στηλῶν ἢ δυναμικῶν μηχανῶν. 2ον τῶν ἐκκενωτῶν μεταβαλλόντων τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα εἰς φῶς, ἤτοι τοῦ ἠλεκτρικοῦ λαμπτῆρος, καὶ 3ον τῶν ἀγωγῶν συρμάτων, ἅτινα μεταβιβάζουσι τὸν ἐκ τῆς πηγῆς ἠλεκτρισμὸν εἰς τὸν λαμπτῆρα.

Αἱ ἠλεκτρικαὶ στῆλαι βασιζόμεναι ἐπὶ τῆς χημικῆς δράσεως διαφόρων οὐσιῶν ποικίλλουσι κατά τε σχήματα καὶ τὰς οὐσίας.

Αἱ δυναμικαὶ μηχαναὶ βασίζονται ἐπὶ τῆς ἑπομένης ἀρχῆς. Ὅταν ἠλεκτρικὸν ρεῦμα περιστρέφεται ἑλικοειδῶς πέριξ σιδηροῦ πυρῆνος, ἢ χαλυβδίνου ἢ οἱασδήποτε ἄλλης μαγνητικῆς οὐσίας, μαγνητίζει αὐτήν· ὁ μαγνητισμὸς δ' οὗτος διά τινα σώματα στερούμενα διατηρητικῆς δυνάμεως, ὡς ὁ σίδηρος, ἐξαφανίζεται μετὰ τῆς παύσεως τοῦ κυκλοφοροῦντος εἰς τὸ μεταλικὸν σπείρωμα ρεύματος. Τὸ φαινόμενον τοῦτο παρετήρησεν ὁ Ἀμπὲρ καὶ ὁ Ἀραγώ. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τῆς ἀμοιβαιότητος συστήματος 10 ἔτη βραδύτερον ὁ σοφὸς Ἄγγλος Φαραδαΐης παρετήρησεν ὅτι μαγνήτης, ἐπιδρῶν ἐπί τινος κεκλεισμένου κυκλώματος ἑλικοειδῶς διατεθειμένου, ὤφειλε νὰ παραγάγῃ ἐν τῷ κυκλώματι ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, τοῦτο δὲ πολλαπλασιαζόμενον διὰ πολλῶν κατὰ συνέχειαν στροφῶν νὰ παράγῃ ἱκανὸν ρεῦμα πρὸς φωτισμὸν πλείστων λαμπῶν. Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἑβασίσθησαν ὅλαι αἱ σήμερον ἐν ἐνεργείᾳ δυναμικαὶ μηχαναί. Τοῦ σκοποῦ τῆς μελέτης ταύτης μὴ ἐπιτρέποντος μεγαλητέραν ἀνάλυσιν τῶν πολυπλήθων πειραμάτων τοῦ Φαραδαΐη, μετὰ ὀλιγαίσχυρικὰ λόγον ποιούμεθα τοῦ σημερινοῦ ἐν χρήσει ἠλεκτρικοῦ φωτός, δηλ. τοῦ καλλιτέρου καὶ οἰκονομικωτέρου τοῦ Ἐδισον.

Δύο εἴδη ἠλεκτρικοῦ φωτὸς διακρίνομεν.

Τὸ τοξοειδὲς καὶ τὸ διὰ πυρώσεως.

Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ὑπάρχει διακοπὴ τοῦ κυκλώματος ἐν αὐτῷ τῷ λαμπτῆρι, συνεπῶς δὲ κενὸν πληρούμενον ὑπὸ ἠλεκτρικῆς φλογὸς ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ δὲν ὑπάρχει διακοπὴ ἐν τῷ αὐτῷ σημείῳ, ἀλλ' ὕλη στερεὰ, λεπτή, ἀτηκτος καὶ κακὴ ἀγωγός, ἥτις ἀνθισταμένη εἰς τὴν διέλευσιν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος παρέχει φῶς (ἐρυθρόλευκον), ὅπερ λάμπει σχετικῶς πρὸς τὴν βαθμὸν τῆς θερμότητός του.

Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἠλεκτρικῆς στήλης ὑπὸ τοῦ Volta ὁ Humpry Davy τῷ 1813 ἐποίησε πείραμά τι παραγαγὸν ἠλεκτρικὸν φῶς διὰ 2000 ἠλεκτρικῶν στοιχείων θέσας εἰς τὰ ἄκρα τῶν συρμάτων ἀνθρακας, οἵτινες διαπυρούμενοι παρήγαγον ὡραῖον τοξοειδὲς φῶς πρὸς γενικὴν ἔκπληξιν. Διαρκοῦντος τοῦ πειράματος τούτου ἐργάτης ἐτοποθέτει τοὺς ἄνθρακας εἰς κανονικὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, διότι ἂν αὕτη ἦτο μεγαλητέρα ἐπήρχετο ἡ σβέσις· ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ ἀνάγκη τῶν αὐτομάτων ρυθμιστῶν, οὓς πάντες οἱ ἐπισκέπται θὰ ἴδωσιν κατὰ τὴν προσεχῆ Ὀλυμπιακὴν Ἔκθεσιν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ξενοδοχείου τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, εἰς τὴν λέσχην Ἀθηνῶν κτλ. ὅπως εἰσήχθησαν ὑπὸ τὰς ὁδηγίας ἡμῶν.

Ὁ ρυθμιστὴς τῆς Ἐκθέσεως εἶνε ὁ τοῦ συστήματος Pieper.

Τοιαῦτα ἀνάλογα πειράματα ἐγένοντο ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ εἰς ἄλλα μέρη.

Ἀλλὰ τῷ 1860 ἐλησμονήθησαν ἐντελῶς ἐλλείψει καταλλήλου μηχανῆς δυναμένης νὰ παραγάγῃ ρεύματα ἰσχυρὰς ἐντάσεως πρὸς τροφοδότησιν τῶν τοξοειδῶν φωτισμῶν. Αἱ ἠλεκτρικαὶ στῆλαι ὄχι μόνον δὲν ἠδύναντο νὰ παράσχωσι τὸ ἀπαιτούμενον ρεῦμα, ἀλλὰ τὸ παραγόμενον διὰ διαφόρους λόγους δὲν ἦτο κανονικόν. Ἀπήτουν ἀποθήκας ὁλοκλήρους πρὸς τοποθέτησιν αὐτῶν, πρὸς τούτοις δὲ ἦσαν λίαν ἐνοχλητικαὶ εἰς τὴν χείρισιν.

Ἡ πρώτη πρακτικὴ δυναμοηλεκτρικὴ μηχανὴ κατεσκευάσθη τῷ 1870 ὑπὸ τοῦ Gramme. Ὁ ἀκαταπόνητος οὗτος τῆς βιομηχανίας ἐργάτης ὄχι μόνον ὠφέλησε σπουδαίως τὸ μέλλον τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ἀλλ' ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας τῶν εἰς αὐτὸν καταγινομένων. Τὸ 1871 ὑπῆρξε διὰ τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς ἔτος γεννήσεως καὶ ἀναπτύξεως, ἔτος, ὅπερ ἤνοιξε σελίδα ἱστορίας, σελίδα προόδου. Τὸ ζήτημα καὶ πάλιν ἦλθεν ἐπὶ τοῦ τάπητος, ἀλλὰ ἵνα συζητηθῇ καὶ λυθῇ, ἵνα ἐξετασθῇ καὶ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν πλέον ἐντελῶς διὰ τῶν ἐπιχειρηματιῶν ἅμα δὲ καὶ ἐπιστημόνων Ἀμερικανῶν, ὧν προστατεῖ ἡ ἔκτακτος εὐφυΐα τοῦ συμπατριώτου των Ἐδισον. Ἡ μηχανὴ τοῦ Gramme ἐφηρμόσθη τὸ πρῶτον εἰς τοὺς φάρους καὶ εἰς τὰ θέατρα πρὸς σχηματισμὸν τῶν διαφόρων μετεωρολογικῶν φαινομένων τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς παριστανομένων.

Τὸ 1871 ὑπῆρξεν ἡ ἀφετηρία ὅλων τῶν σχετιζομένων πρὸς τὰς δυναμοηλεκτρικὰς μηχανάς. Μετ' ὀλίγον παρουσιάσθη ἡ μηχανὴ Siemens, κατόπιν ἡ τοῦ Bruch, ἡ τοῦ Lontin, κατόπιν ἡ τοῦ Gordon καὶ τέλος ἡ τοῦ Ἐδισον. Πλεῖσται δὲ ἄλλαι δυναμοηλεκτρικαὶ μηχαναὶ ἀνεκαλύφθησαν συγγενεῖς πρὸς τὰ συστήματα τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθεισῶν.

(Ἐπεται).

Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗΣ

Μηχανικὸς ἠλεκτρολόγος καὶ τῶν τηλεγράφων.

ΟΙ ΡΩΣΣΟΙ ΕΝ ΤΗι ΚΕΝΤΡΩΑι ΑΣΙΑι

Ὁ σιδηρόδρομος τῆς Σαμαρκάνδης—Οἱ Τουρκομάνοι.

Παρευρισκόμεθα τῇ στιγμῇ ταύτῃ εἰς μέγιστον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ γεγονός. Δυνάμεθα νὰ μεταβῶμεν ἐκ Παρισίων εἰς Σαμαρκάνδην, χωρὶς νὰ ἐγκαταλίπωμεν οὕτως εἰπεῖν τὴν σιδηροδρομικὴν ὁδόν. Ὁ νομὸς τοῦ Σηκουάνα συνεδέθη μετὰ τοῦ Τουρκεστὰν εἰς τὸ βάθος τῆς κεντρῴας Ἀσίας.

Ἄλλοτε, ἔν τε τῷ χριστιανικῷ κόσμῳ ὡς καὶ ἐν τῷ Ἰσλαμικῷ, ὁμιλεῖν περὶ Σαμαρκάνδης ἦν ταὐτὸν τῷ ὁμιλεῖν περὶ πόλεως μυστηριώδους, ἀπροσίτου τοῖς κοινοῖς βροτοῖς, ὡς πόλεις τινὲς ἐν τῷ ἀφρικανικῷ Σουδάν. Μήπως δὲ πράγματι ἐκ τῆς Σαμαρκάνδης, ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ὠξου, ἐκ τοῦ ἀπεράντου καὶ ἐρήμου ὀροπεδίου τούτου τῆς κεντρῴας Ἀσίας οἱ Τοῦρκοι, οἱ πρόγονοι τῶν σημερινῶν Τουρκομάνων, δὲν ἐξώρμησαν κατ' ἀναριθμήτους ὁρδὰς ἐπὶ τὴν Εὐρώπην;

Λοιπὸν ἐνταῦθα, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κατωφλίου τῆς Κίνας, εἰς τὸ ἔσχατον ὅριον τῶν ἀσιατικῶν κτήσεων τῆς Ρωσσίας, ἃς αὕτη μετὰ τόσης ὑπομονῆς ἀνέπτυξεν, ἐνταῦθα εὑρίσκεται σήμερον τὸ τέρμα τοῦ ρωσσικοῦ δικτύου, εἰσχωροῦντος οὕτω ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Ἀσίας.

Ἡ προοδεύουσα ἐπιμήκυνσις τῆς μαγικῆς χαλυβίνης ταινίας θὰ συντελέσῃ πλειότερον εἰς τὴν παγκόσμιον εἰρήνην παρὰ πᾶσαι αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις ὁλοκλήρου τῆς οἰκουμένης.

Ἡ αἱματηρὰ καὶ λυσσώδης πάλη, ἣν ἡ Ρωσσία διεξήγαγεν ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ἀσίας κατὰ τῶν Τουρκομάνων, καθιστᾷ ὠφέλιμον τὴν σύνοψιν τῶν περὶ τῶν ἡμιαγρίων τούτων φυλῶν γνώσεων.

Οἱ Τουρκομάνοι οἰκοῦσιν εὐρεῖαν χώραν κειμένην μεταξὺ τῆς Κασπίας θαλάσσης πρὸς Δυσμάς, τοῦ Ὠξου καὶ τῶν Χανάτων τῆς Χίβας καὶ τῆς Βουχάρας πρὸς Ἄρκτον, τοῦ Ἀφγανικοῦ Τουρκεστὰν πρὸς Ἀνατολὰς καὶ τῆς Περσίας πρὸς Νότον.

Ἡ χώρα αὕτη κατὰ μέγα μέρος ἔρημος εἶνε πως οἰκήσιμος μόνον εἰς τὰ μέρη, εἰς ἃ ποταμοί, ὡς ὁ Ἄττρὲκ καὶ ὁ Μουργὰβ, διατηροῦσί γονιμότητά τινα.

Ἐλθοῦσαι εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Ρωσσικοῦ κράτους κατόπιν τῆς κατὰ τῆς Χίβας ἐκστρατείας αἱ Τουρκομανικαὶ φυλαί, λῃστρικαὶ καὶ ἄγριαι, δὲν ἐβράδυναν νὰ ἔλθωσιν εἰς σύγκρουσιν μετὰ πεπολιτισμένης δυνάμεως, μὴ δυνάμενης ν' ἀνέχηται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους της, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ τῶν ὑποτελῶν της, τὰς ἐπιδρομὰς καὶ λεηλασίας των· αἱ βόρειοι καὶ δυτικαὶ φυλαί, ὡς οἱ Σαλόροι, οἱ Σαρύκοι καὶ οἱ Ὑομοῦδοι, ἠναγκάσθησαν πρῶται νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ρώσσων, ἀλλ' αἱ πορρωτέρω ἐγκαθιδρυμέναι ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Περσίας καὶ τοῦ Ἀφγανιστάν, οἱ Τεκές, διετήρησαν ἐπὶ πλείονα χρόνον τὴν ἀνεξαρτησίαν των, καὶ ἔσχον μάλιστα τὴν δύναμιν ὅπως ἐπενέγκωσι τῷ στρατηγῷ Λομακὶν πρὸ τοῦ Γεὸκ-Τεπὲ (λόφου τοῦ Οὐρανοῦ) ἥτταν λίαν ἐπαισθητὴν εἰς τοὺς ἀετοὺς τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου.

Οἱ Τεκές, ὡς ὅλοι οἱ Τουρκομάνοι, εἰσὶ Μουσουλμάνοι ὀρθόδοξοι.

Ἀποτελοῦσι δὲ ἀρκούντως συμπαγῆ μάζαν 300000 περίπου ψυχῶν, διῃρημένων εἰς δύο ὁμάδας, τοὺς Τεκὲς τῆς Ἀχὰλ καὶ τοὺς Τεκὲς τῆς Μέρβ, καὶ ἀπαρτίζουσι τὴν ἰσχυροτέραν ἕνεκα τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ἀνδρείας των Τουρκομανικὴν φυλήν. Οὐδεμίαν ἀναγνωρίζουσι κυριαρχίαν, καὶ θεωροῦνται ὡς ἐντελῶς ἀνεξάρτητοι. Οὐδεμίαν ἔχουσιν ὠργανισμένην κυβέρνησιν. Τὰ ἐπισημότερα ὡς ἐκ τοῦ πλούτου των ἢ τῆς ἀνδρείας των ἄτομα θεωροῦνται ὡς Ἀκσακὰλ, καὶ λαμβάνουσι πολλάκις τὸν τίτλον τοῦ Χάνου, ἀλλ' ἡ ἐπήρειά των εἶνε ἄλλως τε ἐντελῶς ἀσήμαντος. Εἰσὶν ἀνεκτοί, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναμιγνύονται εἰς τὸ διοικεῖν καὶ διευθύνειν τὰς ὑποθέσεις, καὶ ἐφ' ὅσον ἐνθαρρύνουσι τὰ πρὸς ἀρπαγὴν καὶ λῃστείαν ἔθιμα τῶν διοικουμένων.

*

Καίτοι δὲ παραδεδομένοι εἰς τὸν ποιμενικὸν βίον καὶ τὴν λῃστείαν ὡς οἱ ἄλλοι Τουρκομάνοι οἱ Τεκὲς, διακρίνονται ἐν τούτοις αὐτῶν διὰ μᾶλλον οἰκουρικῶν ἔξεων, διὰ κλίσεως πρὸς τὰ γεωργικὰ ἔργα καὶ διά τινων τεχνῶν, τῆς χουσοχοΐας καὶ τῆς ὁπλοποιΐας ἐπὶ παραδείγματι. Ἔχουσι μόνιμα χωρία, συγκείμενα ἐκ καλυβῶν συνηθροισμένων πέριξ φρουριδίου χρησιμεύοντος ὡς κατοικία τοῦ ἀρχηγοῦ, καὶ ὡς καταφύγιον τῶν ἀνθρώπων τῆς φυλῆς καὶ τῶν ποιμνίων των ἐν περιπτώσει κινδύνου.

Οἱ Τεκὲς τῆς πεδιάδος τῆς Ἀχὰλ εἰσιν ἐκεῖνοι, πρὸς οὓς οἱ Ρῶσσοι κατὰ πρῶτον ἦλθον εἰς ἔριδας. Ἡ διαμονή των εἶνε ἀρκούντως εὐρεῖα ἔκτασις ἐδάφους, ὅπερ σχετικῶς γόνιμον ποτίζεται ὑπὸ τριάκοντα δύο χειμάρρων κατερχομένων ἐκ τῶν ὀρέων Κοπὲτ-Δάγ τῶν ἐν τῷ Περσικῷ Χορασὰν πρὸς Νότον, ἀκολουθούντων διεύθυνσιν πρὸς Ἄρκτον, καὶ ἐξαφανιζομένων ἐν τῇ ἄμμῳ τῆς μεγάλης ἐρήμου Καρακούμ. Εἴκοσιν ὀκτὼ πύργοι καὶ τριάκοντα πέντε χωρία ἐγείρονται ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῶν ποταμῶν τούτων. Ἐνταῦθα οἱ Ἀχὰλ-Τεκὲς τρέφουσι τὰ ποίμνιά των, ἐκτελοῦσι τὰς συγκομιδάς των, ἐντεῦθεν ἐξωρμῶντο διὰ τὰς ἐπιδρομάς των ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ ἢ Ρωσσικοῦ ἐδάφους, ἐξ ὧν προσεκόμιζοντο λείας, ἐκτὸς ἂν συνελαμβάνοντο οἱ ἴδιοι αἰχμάλωτοι.

Ὁ διατηρῶν τὴν πάλην κατὰ τῶν Ρώσσων ἀρχηγὸς ἦν Νοὺρ-Βερδιχὰν τις, ἐκ τῆς ὁμάδος τῶν Ἀχὰλ-Τεκές. Κατὰ τὸ λέγειν δὲ τοῦ ταγματάρχου Βοῦτλερ ἦν ἀνὴρ 55 μέχρις 60 ἐτῶν, ἔχων μεγαλοπρεπὲς ὕψος, ἀνάστημα ἄνω τοῦ μετρίου καὶ κανονικὴν μορφήν, κεκοσμημένην δι' ὡραίας μελαίνης ἔτι γενειάδος.

Ὅτε τῷ 1878 οἱ Ρῶσσοι ἀπεκάλυψαν τὰς ἐπὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἀττρὲκ καὶ ἐπὶ τῆς Μὲρβ βλέψεις των, κατέστη οὗτος ἡ ψυχὴ τοῦ Τουρκομανικοῦ συνδέσμου. Τῇ ἐπιμελείᾳ του αἱ στρατηγικαὶ θέσεις ὠχυρώθησαν. Ὁ υἱός του Βερδὶ-Μουράδ ἦν διοικητὴς ἐν Γεὸκ-Τεπέ, ἔνθα ἐφονεύθη κατὰ τὴν ἥτταν τοῦ στρατηγοῦ Λομακίν, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Νοὺρ-Βερδιχὰν ἦν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ μεγάλου ἱππικοῦ σώματος, ὅπερ ἠνάγκασε τὴν Ρωσσικὴν φάλαγγα εἰς ὑποχώρησιν.

*

Πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν νώτων τοῦ στρατηγοῦ Σκόβελεφ, ἀρχηγοῦ τῆς δευτέρας ἐκστρατείας, ἡ Ρωσσικὴ κυβέρνησις ἀνέθηκε τῷ στρατηγῷ Ἀννεγκὼφ τὴν ἀρχηγείαν τῶν ὁδῶν τῆς συγκοινωνίας, μετὰ τῆς ἀποστολῆς νὰ κατασκευάσῃ σιδηρόδρομον διὰ μέσου τῶν στεππῶν τῆς Κεντρῴας Ἀσίας, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ Μιχαηλὼφ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Κασπίας θαλάσσης.

Ὁ σιδηρόδρομος οὗτος μετ' ὀλίγον καθιδρύθη ἐπὶ μήκους 100 περίπου χιλιομέτρων. Διευθυνόμενος ἐκ τοῦ Μιχαηλὼφ πρὸς τὴν Μαλλοκάβαν, διερχόμενος τὸν Ἀμοῦρ - Δάρια καὶ κατερχόμενος πρὸς Νότον, διήρχετο διὰ Βαλὰ - Ἰχέμ, Ἀϊδίν, Καζαδζῆν. Ἐντεῦθεν ἔδει νὰ ἐξακολουθήσῃ πρὸς τὸ Οὐσάκ, Κιζὲλ-Ἀρβὰτ καὶ Βάμι, ὅπως μὴ σταματήσῃ ἢ εἰς Ἀσκαβὰδ - Μὲρβ καὶ ἐντεῦθεν προεκταθῇ πρὸς τὸ Χεράτ.

Ἅπασα ἡ γραμμὴ αὕτη διέρχεται ἀπέραντον πεδιάδα, ἔνθα δὲν συναντᾷ τις ἢ ἄμμους, ἐφ' ὧν φύονται χόρτα τινά. Πολλάκις διέρχεταί τις τὴν παλαιὰν κοίτην ποταμοῦ τινος χυνομένου εἴτε εἰς τὸν Ἀμοῦρ - Δάρια, εἴτε ἔτι εἰς τὸν περίφημόν ποτε Ὠξον. Καθ' ἅπαν τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ ταύτης εἰσὶ τοποθετημένα στρατόπεδα, ἀποτελοῦνται δ' ἐξ ἴλῶν Κοζάκων, ἐκ λόχων τῶν ταγμάτων τῶν σιδηροδρόμων καὶ ἐκ πυροβολαρχιῶν, ἀναλόγως τοῦ σημείου, ἐν ᾧ ἐγκαθίδρυται τὸ στρατόπεδον.

Οἱ λόχοι τῶν σιδηροδρόμων συνεβάδιζον πάντοτε μετὰ τῶν ἐργασιῶν τῆς γραμμῆς, καὶ ἀπετέλουν οὕτω εἶδος πρωτοπορείας διὰ τὰ ἄλλα στρατόπεδα. Ἅπαντα δὲ τὰ στρατόπεδα ταῦτα συνδέονται πρὸς ἄλληλα διὰ τοῦ τηλεγράφου καὶ γραμμῆς ἀνιχνευτῶν.

Πολὺ πόρρω ἐν ταῖς στέππαις ὁ στρατηγὸς Σκόβελεφ συνεκρούσθη πρὸς τὴν μεγάλην μάζαν τῶν Τεκές, ἐρειδομένην ἐπὶ τοῦ Γεὸκ - Τεπέ, ὄντος ἑνὸς ἐκ τῶν κάλλιον ὑπερασπιζομένων φρουρίων τῆς φυλῆς. Ὁ Ρῶσσος στρατηγὸς ἠναγκάσθη νὰ τὸ προσβάλῃ καθ' ὅλους τοὺς κανόνας, ἤτοι ἀνοίγων καὶ χαράττων διαδοχικῶς τὰς τρεῖς κλασικὰς παραλλήλους.

Ὁ στρατηγὸς Σκόβελεφ εἶχεν ὑπὸ τὰς διαταγάς του κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς στρατιωτικῆς φάλαγγός του 35 λόχους πεζικοῦ (8000 ἄνδρας), 11 ἴλας κοζάκων (1600 ἄνδρας) καὶ 52 πεδινὰ πυροβόλα. Κατόπιν δὲ τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν συγκροτηθεισῶν καθ' ὁδὸν διαδοχικῶν μαχῶν ἡ φάλαγξ δὲν ἠρίθμει πλέον ἢ 5000 ἀνδρῶν, ἀφικομένη ἔμπροσθεν τοῦ Γεὸκ-Τεπέ.

Οἱ Τεκὲς ἀφ' ἑτέρου διέθετον 35000 ἀνδρῶν, ὧν 5000 ἦλθον ἐκ Μέρβ. Τὰ τείχη εἶχον ἓξ ἕως ἑπτὰ μέτρων ὕψος καὶ πάχος δύο καὶ ἡμίσεος μέτρων, τὸ φρούριον πρὸς τούτοις περιεβάλλετο διὰ τάφρου βάθους δύο μέχρι τριῶν μέτρων, ἡ τάφρος δ' αὕτη ἦν ἐσκαμμένη εἰς ἀπόστασιν δέκα ἑπτὰ ἕως 22 μέτρων ἀπὸ τοῦ περιβόλου. Ὀπισθεν δὲ τούτου ὑπῆρχε δεύτερον τεῖχος, ἥττον ἰσχυρὸν τοῦ πρώτου, καὶ μεταξὺ τῶν δύο περιβόλων ἦσαν ἐστημέναι αἱ ἐκ πιλήματος σκηναὶ τῶν ἐλθόντων πρὸς ἐπικουρίαν τῶν Ἀχὰλ-Τεκὲς ἐκ Μέρβ καὶ ἀλλαχόθεν πολεμιστῶν.

Αἱ σκηναὶ αὗται ἦσαν κεχωσμέναι ἐντὸς τῆς γῆς καὶ κεκαλυμμέναι δι' ἄμμου καὶ χλόης πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τῶν βλημάτων τῶν πολιορκητῶν. Οἱ Τεκὲς ἦσαν ὡπλισμένοι διὰ καλῶν ταχείας ριπῆς ἀγγλικῶν τυφεκίων.

Μεθ' ὅλην δὲ τὴν ἀριθμητικὴν μειονεκτικότητά του καὶ τὴν ἔλλειψιν πυροβολικοῦ μεγάλης ὀλκῆς, ὁ στρατηγὸς Σκόβελεφ ἠνάγκασε τὸ Γιὸκ-Τεπὲ νὰ παραδοθῇ.

Ἡ ἐνδιαφέρουσα αὕτη ἐκστρατεία ἔσχεν ἀνυπολόγιστον σπουδαιότητα διὰ τὸ μέλλον τῶν σχέσεων τῆς Εὐρώπης μετὰ τῆς Κεντρῴας Ἀσίας.

Πρὸ τῆς κατακτήσεως τῶν Ρώσσων ἡ χώρα τῶν Τουρκομάνων Τεκὲς ἦν σχεδὸν ἀπρόσιτος τοῖς Εὐρωπαίοις· οἱ Ἄγγλοι ὅμως ὁδοιπόροι ἦσαν δεκτοί.

*

Ἀλλ' ὁ σιδηρόδρομος, ὃν οἱ Ρῶσσοι καθιδρύσαν μέχρι Σαμαρκάνδης, καὶ εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὁποίου προσεκάλεσαν ἅπαντα τὰ πεπολιτισμένα τοῦ κόσμου ἔθνη, θέλει συμπληρώσει τὸ ἔργον τοῦ ἐκπολιτισμοῦ τῆς Κεντρῴας Ἀσίας παρὰ τῶν Ρώσσων εἰρηνικῶς.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ Καύκασος συνεδέθη ἀπό τινος χρόνου μετὰ τῆς Ρωσσίας διὰ σιδηροδρόμου ἀπολήγοντος εἰς Βακοῦ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Κασπίας θαλάσσης.

Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε ὅταν διήρχετό τις τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἀπὸ τοῦ Βακοῦ εἰς Κρασνοβόδσκ ἀπεβιβάζετο ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας εἰς διαμέρισμα ἔνθα οὐδὲν μέσον μεταφορᾶς εὑρίσκετο, καὶ εἴτε πεζῇ εἴτε ἐφ' ἵππου ἔδει νὰ μεταβῇ μέχρι Πεκίνου, ὅπως ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν, ἐκτὸς ἂν ἐπέστρεφεν ὀπίσω.

Τὴν σκέψιν ταύτην ἔκαμον οἱ Ρῶσσοι, ὅτε κατέλαβον τὴν Χίβαν τῷ 1873. Ἡ πρὸς τὰς Ἰνδίας πρόοδος ἦν καλή, ἀλλ' ἡ ἐφοδίασις ἐν ταῖς ἀπεράντοις ταύταις ἐρημίαις, ὅπου οὐδὲ ἓν ὑπάρχει δένδρον, ἦν ἀδύνατος ἄνευ σιδηροδρόμου.

Ἡ ἧττα τοῦ στρατηγοῦ Λομακὶν τῷ 1877 παρὰ τῶν Τουρκομάνων ὑπῆρξεν ἀρκετή, ὅπως ἀποφασίσῃ ὁ Τσάρος νὰ στρώσῃ σιδηρόδρομον ἐπὶ τῶν νώτων τῶν στρατευμάτων του.

Ἤρξαντο τοποθετοῦντες ἀπὸ τοῦ Κρασνοβόδσκ σιδηρόδρομον συστήματος Δεκωβίλ, παρασχόντα καταπληκτικὰς ὑπηρεσίας. Πλῆρες ὑλικὸν 80 χιλιομέτρων φορητῆς ὁδοῦ ἀπεστάλη ἐκ τοῦ Πτιβοὺργ πρὸς τὸ ρωσσικὸν Τουρκεστάν.

Ἀλλὰ μετά τινα χρόνον ἐσκέφθησαν ἐν Πετρουπόλει, ὅτι ἔσται ἔτι προτιμότερον νὰ κατασκευασθῇ ἐκεῖσε κανονικὸς σιδηρόδρομος, ὅστις νὰ βαίνῃ βέρστιον πρὸς βέρστιον κατόπιν τῶν Κοζάκων πρὸς τὴν Ἀνατολήν, πρὸς τὸ ὀροπέδιον τῆς Παμίρ, καὶ νὰ ἑνωθῇ ἡμέραν τινὰ μετὰ τῶν Ἀγγλικῶν γραμμῶν τῶν Ἰνδιῶν εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Ἰμαλαΐων ὀρέων, καὶ ὅστις νὰ συνενώσῃ τὴν Εὐρώπην μετὰ τῆς Καλκούτας ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς Βεγγάλης.

Τότε δὲ ὁ στρατηγὸς Σκόβελεφ ὑπέδειξε τῇ Ρωσσικῇ κυβερνήσει τὸν στρατηγὸν Ἀννεγκὼφ διευθύνοντα τοὺς Ρωσσικοὺς στρατηγικοὺς σιδηροδρόμους ἐπὶ τῶν Γερμανικῶν συνόρων. Ἄγαν Ρῶσσος, ἄγαν ἐνθουσιαστής, ἄγαν ἐπίμονος, ὁ Σκόβελεφ εἶπε περὶ αὐτοῦ ἡμέραν τινὰ τῷ διοικητῇ τοῦ Καυκάσου «ὁ ἄνθρωπος,

ὅστις μᾶς ἀναγκαιοῖ πρὸς κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Κεντρῴας Ἀσίας εἶνε ὁ στρατηγὸς Ἀννεγκώφ».

Ὁ Τσάρος ἐνέκρινε τὴν γνώμην τοῦ Σκόβελεφ ἐκλέγων αὐτόν, καὶ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ 1885 ὁ στρατηγὸς Ἀννεγκώφ κατέλιπε τὴν Ρωσσίαν μετὰ τάγματος ἐργατῶν τοῦ σιδηροδρόμου, ἀρξάμενος τῆς ἐργασίας ἐκ Μιχαηλόβσκης τὸν Ἰούλιον τοῦ 1885.

*

Ἐπροχώρησαν κατ' ἀργὰς βραδύτατα, διότι ἔδει νὰ μετενεχθῇ ἐκ Ρωσσίας εἰς τὰς φρικώδεις διὰ τὴν γυμνότητά των ἐρημίας ταύτας ἡ ξυλεία, ὁ σίδηρος, ὡς καὶ τὸ ὕδωρ, μεταφερόμενον ἐντὸς βυτίων.

Ὁ σιδηρόδρομος τοῦ Καυκάσου ἐτροφοδότει τοὺς ἐργάτας διὰ τῆς Κασπίας θαλάσσης, καὶ ἡ γιγάντειος ἐπιχείρησις τοῦ στρατηγοῦ Ἀννεγκώφ ἀφικνεῖτο μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἔρημον Καρακούμ (Μέλανα ἔρημον) κάτωθεν τῆς Χίβας. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ὑπῆρχον ἐν ταῖς παιδιᾶσι ταύταις οὔτε πόλεις οὔτε οὐδενὸς εἴδους μόνιμοι κατοικίαι, ἐφεῦρον συρμὸν ὑπηρεσίας περιλαμβάνοντα συγχρόνως βαγόνια τεθωρακισμένα, βαγόνια ὑπνωτήρια, βαγόνια μαγειρεῖα, βαγόνια γραφεῖα, ἑνὶ λόγῳ πᾶν τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὸν βίον, τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν προστασίαν χιλιάδος ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν, κατασκευαζόντων 2500 χιλιόμετρα σιδηροδρόμου ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐρήμου.

Πέριξ δὲ τοῦ πυρῆνος τῶν ἠσκημένων ἐργατῶν συνεκεντροῦντο πληθὺς χειρωνάκτων διαμενόντων ὑπὸ σκηνάς, καὶ ὧν ὁ ἀριθμὸς ἡμέραν τινὰ ἀνῆλθεν εἰς 15000.

Ἡ ὁδὸς ἔχει 1μ. 60 πλάτος, ὡς πάντες οἱ Ρωσσικοὶ σιδηρόδρομοι, καὶ ἅπαν τὸ χρησιμοποιηθὲν διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν ἐκκάρπωσιν ὑλικὸν εἶνε Ρωσσικῆς καταγωγῆς.

Οἱ κυριώτεροι σταθμοὶ τοῦ καταπληκτικοῦ τούτου σιδηροδρόμου εἰσί: Κισαρβάτ, Γεὸκ-Τεπέ, Ἀσαβάδ, Μέρβ, Δουσάκ, Βουχάρα καὶ Σαμαρκάνδη σημεῖον τοῦ τέρματος.

Ὁ στρατηγὸς Ἀννεγκώφ εὑρίσκετο εἰς Κισαρβὰτ περὶ τὸ τέλος τοῦ 1885, καὶ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1887 οἱ ἐργάται του καὶ ὁ συρμὸς τῆς ὑπηρεσίας του ἐγκαθίδρυσαν τὸν σταθμὸν τῆς Μέρβ, ὅπερ ἀπετέλει ἤδη ἔκτακτον ἀποτέλεσμα.

Πράγματι ἡ Μέρβ, καταληφθεῖσα παρὰ τῶν Ρώσσων τὸ 1884, ἦν ἔτι μυστηριώδης πόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἦν ἕως τότε ἡ Τυμβοκτοῦ τῆς Ἀσίας. Τὰ καραβάνια τῆς μεσημβρίας προσήγγιζον εἰς αὐτήν, οἱ Πέρσαι ὡσαύτως, οἱ Τάρταροι ἐπίσης.

Ἡ κατοχὴ τῆς ὁάσεως τῆς Μὲρβ ἐξησφάλιζε τοῖς Ρώσσοις τὴν κατάκτησιν τῆς Κεντρῴας Ἀσίας. Αἱ ἀτμομηχαναὶ τοῦ στρατηγοῦ Ἀννεγκὼφ ἀπεπεράτωσαν τὸ ἀρξάμενον παρὰ τῶν Ρώσσων στρατιωτῶν ἔργον. Ἀνερχομένη πρὸς Ἄρκτον ἡ γραμμὴ φθάνει εἶτα εἰς μικρόν τι χωρίον καλούμενον Δουσάκ, ὅπερ εἶνε ἄθροισμα σκηνῶν, ἀδιόρατον σημεῖον ἐπὶ τοῦ χάρτου τῆς Ἀσίας, ἀλλ' ὅπερ ἐν προσεχεῖ μέλλοντι θ' ἀποκτήσῃ τὴν γεωγραφικὴν δόξαν τῶν σημείων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν διόδον τῶν ταξειδιωτῶν ἀθρόων πρὸς χαρακτηριστικὸν προορισμόν, διότι ἔσται ὁ τόπος τῆς διασταυρώσεως τῆς μελλούσης γραμμῆς, ἥτις διευθυνθήσεται πρὸς Νότον πρὸς τὴν ὅασιν τῆς Πενὸχ καὶ τὸ Ἀφγανιστάν. Ἐν Δουσὰκ διασταυρωθήσονται οἱ ταξειδιῶται διὰ τὴν Εὐρώπην, διὰ τὰς Ἰνδίας καὶ διὰ τὴν Κεντρῴαν Ἀσίαν.

Ὀλίγον μετὰ τὸ Δουσὰκ ἡ γραμμὴ διέρχεται τὸν σεβαστὸν Ὦξον, τὸν ἱερὸν ποταμὸν ἀλλάξαντα κοίτην ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος καὶ καλούμενον ἤδη Ἀμοὺρ-Δάρια.

Ἡ διάβασις τοῦ ποταμοῦ ἐκτελεῖται ἐπὶ γεφύρας κατασκευασθείσης τῇ βοηθείᾳ χιλιάδων τινῶν διπλοσανίδων ἐπὶ μήκους δύο χιλιομέτρων. Καὶ δὲν ὑπάρχει οὐδὲ ἓν δένδρον ἐπὶ ἀκτῖνος πεντακοσίων λευγῶν πέριξ! Τέλος δὲ ἡ γραμμὴ διέρχεται διὰ τῆς Βουχάρας καὶ φθάνει εἰς Σαμαρκάνδην.

Εἶνε βεβαιότατον ὅτι ἡ Ρωσσία δὲν θὰ σταματήσῃ αὐτοῦ, θὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν σιδηρόδρομον τοῦτον μέχρι τῆς Τασκένδης, θὰ μεταβῇ μέχρι τοῦ περιφήμου Κινεζικοῦ τείχους.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Ν. Κ. Γουδιμης
Λοχαγὸς τοῦ Πυροβολικοῦ

ΕΠΙ ΤΩι ΘΑΝΑΤΩι

ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ ΠΑΡΑΣΧΩΝ

Βλέπω χλωμὴ τριανταφυλλιὰ 'στὸ χῶμα κυλισμένη
Νάχει καὶ ρίζα καὶ κορφὴ σὲ μνῆμ' ἀκουμπισμένη.
Ρόδα δὲν κρύβει. Εἶχε δυό· τὸ ἕνα ἔχει μαράνει
Τοῦ χάρου τὸ δρεπάνι,
Τὸ ἄλλο τ' ἄφηκε 'στὴ γῆ νὰ τήνε νανουρίζει,
Καὶ τὴ γλυκειά του μυρωδιὰ 'στὸν κόσμο νὰ σκορπίζῃ.

Λεύκη δὲν ἦταν ἀφηλή, δὲν ἦταν κυπαρίσι
Περήφανο τὰ σύννεφα νὰ θέλῃ νὰ χωρίσῃ.
Ἦταν μικρὴ τριανταφυλλιὰ σὲ μιὰ γωνιὰ κρυμμένη
'στὸν ἴσκιο ἀναθρεμμένη.
Μὰ τόση χύναν μυρωδιὰ τὰ τριαντάφυλλά της,
Ποῦ κάθε μάνα ζήλευε 'σὰν 'πέρναγε κοντά της.

Μανάδες ποῦ γεννήσανε κορμιὰ ἀντρειωμένα,
Παιδιὰ τῆς τύχης σὲ πολὺ χρυσάφι βουτημένα,
Ἢ κόρες ποῦ μὲ ἐμμορφιὰ τὸν κόσμον ἐμαγεύαν,
Κ' ἐκεῖνες τὴν ζηλεύαν,
Τὴν ἔμμορφη τριανταφυλλιὰ ποῦ μὲ πολὺ καμάρι
Ἀ'στὴν ἀγκαλιά της κράταγε τὸ διαλεχτὸ ζευγάρι.

Καὶ τώρα ποῦ ἐμαράθηκε, πούνε ξερριζωμένη
Ποῦ μήτε φύλλο πράσινο ἀπάνω της δὲν μένει,
Μανάδες ποῦ ἔχουνε παιδιὰ κοντά τους νὰ χαδεύουν
Καὶ τώρα τὴ ζηλεύουν.
Γιατὶ τὰ δύο ρόδα της θ' ἀνοίξουν τὴν καρδιά τους
Γιὰ κόλλυβο νὰ χύνουνε παντοῦ τὴ μυρωδιά τους.

Τὸ ἕνα κάτω εἰς τὴ γῆ νὰ τὴν καληνυκτίσῃ
Τὸ ἄλλο εἰς τὸν οὐρανὸ νὰ τὴν καλημερίσῃ.

Ι. Μαρανος

Η ΧΕΙΡ ΤΟΥ ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΥ

(Καλλιτεχνικὴ παράδοσις).

Ἐσπέραν τινὰ τοῦ ἔτους 1520 γυνὴ κεκαλυμμένη διὰ μεγάλου μέλανος μανδύου ἐβάδιζε πρὸς τὴν γέφυραν Ριάλτο ἐν Βενετίᾳ. Τὰ βήματά της ἦσαν ἄτακτα καὶ ἀσθενῆ, ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν ἔβλεπε περὶ αὐτὴν μὲ βλέμμα πεφοβισμένον.

Ἐσταμάτησεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς γεφύρας, προσέβλεψε μετὰ ῥίγους εἰς τὰ καθαρὰ κυανὰ ὕδατα τῆς Ἀδριατικῆς, εἶτα κλείουσα τοὺς ὀφθαλμούς, ἐψιθύρισεν «Ἀντώνιε — Ἀντώνιέ μου, χαῖρε!» καὶ ἡτοιμασθὴ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀνήρ τις ὥρμησε πρὸς τὰ ἐμπρός, τὴν ἥρπασε μὲ χεῖρα δυνατήν, καὶ σύρων αὐτὴν ὀπίσω:

«Κόρη, τῇ εἶπε, μὴ καταστρέφεις τὴν ζωήν, ἣν σοὶ ἐχάρισεν ὁ Θεός. Ἐὰν ἦσαι δυστυχὴς εἴσελθε εἰς τὴν ἐκκλησίαν, γονάτισον ἐπὶ τοῦ ἡγιασμένου δαπέδου της, χύσον ἐκεῖ τὰ δάκρυά σου, καὶ εὐχαρίστησον τὸν Πλάστην, ὅτι ἠμποδίσθης νὰ παρουσιασθῇς ἐνώπιόν του ἀπρόσκλητος».

Ἡ κόρη προσεπάθησεν ἐπιμόνως ν' ἀποσπάσῃ τὴν στιβαρὰν χεῖρα, ἥτις τὴν ἐκράτει, λέγουσα·

«Ἄφες με! Θέλω ν' ἀποθάνω ἐν εἰρήνῃ!» Ἀλλὰ μετὰ μίαν στιγμὴν ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς ἀναίσθητος καὶ ἀκίνητος. Ὁ σωτὴρ της ἐσήκωσε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἵνα τῇ δώσῃ ἀέρα, ἀπέσυρε τὸ κάλυμμα, ὅπερ ἔκρυπτε τὸ πρόσωπόν της. Τὰ χαρακτηριστικά της ἦσαν ὡραιότατα, καὶ ὁ ἀνὴρ προσέβλεψεν εἰς αὐτὰ μὲ ἔκπληξιν καὶ θαυμασμόν, ἐνῷ βαθμηδὸν αὕτη συνήρχετο.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τῷ διηγήθη ποία ἦτο, καὶ ποῦ κατῴκει. Ἡ ἱστορία της συνοψίζεται εἰς ὀλίγας λέξεις· πατὴρ φιλάργυρος, πτωχὸς ἐραστής, ἔρως ἀμοιβαῖος ἀλλ' ἀτυχής. Ματαίως ἡ Μαρία ἱκέτευε τὸν πατέρα της, πλούσιον ξενοδόχον τῆς Βενετίας, νὰ δεχθῇ ὡς γαμβρόν του τὸν ἀγαπητόν της Ἀντώνιον Βαρβαρρῆγον, τὸν ὡραιότερον τῶν γονδολιέρων τῶν πλεόντων ὑπὸ τὴν Γέφυραν τῶν Στεναγμῶν.

Ἐπὶ τέλους τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ὁ πατήρ της Γιαννετίνης παρεφέρθη εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ κτυπήσῃ βαναύσως τὴν θυγατέρα του, αὕτη δέ, λησμονήσασα τὸ καθῆκόν της, ἐγκατέλιπε τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός, καὶ, ὡς εἴδομεν, μόλις ἀνεχαιτίσθη ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐτοκτονίας.

Ὁ ἀνήρ, ὅστις τὴν ἔσωσε, τὴν ὡδήγησεν εὐγενῶς μέχρι τῆς οἰκίας της, καὶ παραδίδων αὐτὴν εἰς τὸν πατέρα της, ἀπεσύρθη εἴς τινα γωνίαν τοῦ ξενοδοχείου.

Ὁ Γιαννετίνης ἐδέχθη τὴν κόρην του μὲ σκληρὰς ἐπιπλήξεις· εἶτα, διατάξας αὐτὴν ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἔρριψε βλέμμα ὕποπτον πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις τῷ τὴν ἐπανέφερε. Τὸ ἀνδρικὸν ἀνάστημα ὅμως τοῦ ξένου καθὼς καὶ τὸ σοβαρὸν παρουσιαστικόν του τὸν ἀπέτρεψαν νὰ τῷ ὁμιλήσῃ μὲ τρόπον δυσμενῆ.

Ἐνῷ ἡ Μαρία ἡτοιμάζετο ν' ἀποχωρήσῃ, νέος τις γονδολιέρος ἐφάνη εἰς τὴν θύραν, καὶ πλησιάσας λάθρᾳ ἐψιθύρισε.

«Μαρία, ἀγάπη μου!»

Ὁ Γιαννετίνης ὥρμησε πρὸς αὐτὸν ἀναφωνῶν.

«Φύγε ταχέως! Ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου, ἐπαίτα! Ἔξω!

Ὁ νέος δὲν ἐκινήθη. «Ἐτελειώσατε;» εἶπε μὲ φωνὴν γλυκεῖαν. «Διὰ τί αἱ σκληραὶ αὗται λέξεις; Δὲν ἠγαπήσατέ ποτε, Γιαννετίνη; Ἐλησμονήσατε ἐντελῶς τὰ αἰσθήματα τῆς νεότητός σας; Γνωρίζετε ὅτι ἀφ' ὅτου ἤμην δέκα ἐτῶν καὶ ἡ Μαρία πέντε ἠγαπώμεθα. Δὲν θέλετε λοιπὸν νὰ μᾶς ἐπιτρέψητε νὰ εὐλογήσωμεν τὰ γηρατεῖά σας μὲ εὐχὰς εὐγνωμοσύνης, ἀντὶ νὰ ποτίσωμεν αὐτὰ μὲ τὰ δάκρυά μας;

«Δὲν θέλω ἐπαίτας δ' ἐγγόνια!» ἐφώναζεν ἀγρίως ὁ Γιαννετίνης.

«Ναὶ μὲν σεῖς ἔχετε πλούτη, εἶπεν ὁ νέος, ἀλλὰ διὰ τί τάχα δὲν θὰ γείνω καὶ ἐγὼ πλούσιος; Χεὶρ δυνατή, καρδία γενναία, καὶ ψυχὴ εὐγενὴς μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ δύναται τὰ πάντα.»

«Αὐτὸ εἶνε ὄνειρον ἐραστοῦ!

«Οὐχί, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος, εἶνε πραγματικότης! Ὁ πρίγκιψ Λορέντζος τῶν Μεδίκων ἦτο ἁπλοῦς ἔμπορος, ὁ δὲ δοὺξ Ἰάκωβος Σβόρτζο κατ' ἀρχὰς βουκόλος.

Ἡ ξένος ἐν τῇ γωνίᾳ του ἠκροᾶτο προσεκτικῶς τοῦ διαλόγου τούτου. Ἠγέρθη καὶ πλησιάσας πρὸς τὸν Βαρβαρρῆγον εἶπεν αὐτῷ.

«Καλῶς ὡμίλησας, γονδολιέρε. Τὸ θάρρος φέρει τὴν ἐπιτυχίαν, καὶ αἱ προσπάθειαι τὴν νίκην! Ἡ Μαρία θὰ γείνῃ σύζυγός σου!

«Ποτέ!» ἀνέκραξεν ὁ Γιαννετίνης.

«Ἄκουσον», εἶπε στρέφων περιφρονητικῶς πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγνωστος· «ἐὰν ὁ νέος οὗτος εἶχεν 600 πιστόλας, ἤθελες τῷ ἀρνηθῇ ἀκόμη τὴν κόρην σου;»

«Ἄφες τα αὐτά· πρέπει νὰ ἐνθυμεῖσαι ὅτι εἶνε πτωχὸς καὶ ἄθλιος!

«Σιώπα!» εἶπεν ὁ ξένος, «οἱ φλύαροι εἶνε πλέον ἐνοχλητικοὶ ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς κλέπτας. Πρὸς τῆς αὔριον θὰ ἔχῃ αὐτὸ τὸ ποσόν.

Ἐνῷ ἔλεγε ταῦτα ἔλαβεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τεμάχιον χάρτου καὶ μολυβδίδα; εἶτα ἤρχισε ταχέως νὰ ζωγραφίζῃ χεῖρα ἀνθρώπου. Παρίστανε ταύτην ἀνοικτήν, ἀνυπόμονον, μὲ παλάμην κυρτωμένην, ὡς νὰ ἐπερίμενε βροχὴν χρυσῶν νομισμάτων. Εἶχεν, οὕτως εἰπεῖν, ἔκφρασιν φιλάργυρον, καὶ ἐπὶ ἑνὸς τῶν δακτύλων της ἔφερεν ὀγκώδη δακτύλιον.

«Εἶνε ἡ χεὶρ μου!» ἀνεφώνησεν ὁ Γιαννετίνης.

«Καὶ ἡ ἱστορία μου» εἶπεν ὁ ζωγράφος.

Δίδων δὲ τὴν σκιαγραφίαν ταύτην εἰς τὸν Ἀντώνιον, τῷ παρήγγειλε νὰ τὴν φέρῃ πρὸς τὸν Πέτρον Βεμβόλο, βιβλιοθηκάριον εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἁγίου Μάρκου, καὶ νὰ ζητήσῃ εἰς ἀνταλλαγὴν 600 πιστόλας.

«Ἑξακοσίας κεφαλὰς βλακῶν!» ἀνέκραξεν ὁ Γιαννετίνης· «δὲν θὰ ἔδιδα οὔτε ἓν ζεκίνι δι' αὐτό.

Χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ζωγράφος ἀπέστρεψεν ὑπερηφάνως τὴν κεφαλήν.

Ὁ γονδολιέρος ἔλαβε τὸν χάρτην καὶ τὸν παρετήρησε μὲ ἀπορίαν. Τότε προσέβλεψε τὴν Μαρίαν, ἀλλ' ἓν βλέμμα ἐκ τῶν μελανῶν ὀφθαλμῶν της τὸν ἐνεθάρρυνε, καὶ ἔσπευσε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν τοῦ ξένου.

Μὲ χεῖρας ἐσταυρωμένας καὶ μέτωπον σκυθρωπὸν ὁ ζωγράφος περιεπάτει κατὰ μῆκος τοῦ δωματίου, παρατηρῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μὲ βλέμμα ἐρευνητικὸν τὴν νεαρὰν κόρην, ἥτις, τώρα μετανοοῦσα διὰ τὸ μελετηθὲν ἔγκλημά της, προσηύχετο σιωπηλῶς εἴς τινα γωνίαν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν Γιαννετίνην, ἐφαίνετο ἀδυνατῶν ν' ἀπωθήσῃ τὴν περίεργον ἐπιρροὴν, ἣν τῷ ἐνέπνεεν ὁ ἄγνωστος ἐπισκέπτης του· ἡ συνήθης αὐθάδειά του τὸν ἐγκατέλιπε, καὶ διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωήν του δὲν ἐτόλμα νὰ διακόψῃ τὴν σιωπήν.

Μία ὥρα παρῆλθε· ἠκούσθησαν βήματα ταχέα, χαροποιά, καὶ ἐφάνη ὁ Ἀντώνιος, κρατῶν εἰς χεῖρας χρηματοφυλάκιον καὶ ἐπιστολήν. Περιεῖχεν 600 πιστόλας, ἡ δὲ ἐπιστολὴ ἦτο διὰ τὸν ζωγράφον, ὃν ὁ βιβλιοθηκάριος παρεκάλει ὅπως τὸν τιμήσῃ δι' ἐπισκέψεώς του.

«Λάβε ταῦτα καὶ ζύγισέ τα» εἶπεν ὁ ἄγνωστος, ῥίπτων τὰ χρήματα πρὸς τὸν Γιαννετίνην.

Ὁ Ἀντώνιος Βαρβαρρῆγος ἵστατο πρὸ τοῦ εὐεργέτου του, ὠχρὸς καὶ τρέμων ἐκ τῆς χαρᾶς.

«Μίαν χάριν ἀκόμη, εἶπε· ποῖος εἶσθε;

«Τί σᾶς ἐνδιαφέρει;

«Τί μὲ ἐνδιαφέρει λέγετε;» ἀνεφώνησεν ὁ γονδολιέρος. Πολύ, πάρα πολύ.

«Εἰπέτε μου τὸ ὄνομά σας, κύριε, διὰ νὰ τὸ ἀγαπῶ καὶ τὸ τιμῶ μέχρι τῆς ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς.

«Ὀνομάζομαι Μιχαὴλ Ἄγγελος!

*

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σκιαγραφίαν τῆς χειρὸς τοῦ φιλαργύρου, στρατιώτης τις ἐκ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ναπολέοντος τὴν ἔλαβεν ἐξ Ἰταλίας καὶ τὴν παρέδωκεν εἰς τὸ Λοῦβρον. Κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν δὲ τοῦ 1814 ἀτυχῶς ἀπωλέσθη καὶ μέχρι τοῦδε δὲν ἀνευρέθη. Ἡ ἱστορία ὅμως αὐτῆς ὑπάρχει εἰσέτι μεταξὺ τῶν παραδόσεων τῆς Ἰταλίας.

[Κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν ὑπὸ τῆς δεσπ. Α. Α].

ΤΟ ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΕΙΟΝ ΤΩΝ ΣΟΥΛΤΑΝΩΝ

Ἄγγλος τις, ὁ κ. Ρόβινσον, κατώρθωσε πρό τινος νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Παλαιοῦ - Σεραγίου, ἔνθα οἱ Σουλτάνοι συνήγαγον πλοῦτῳ καὶ ἀντικείμενα τέχνης.

Τὴν εἰς τὸ θησαυροφυλακεῖον τοῦτο ἐπίσκεψίν του διηγεῖται, καὶ εἶνε ἀξία τοῦ κόπου ν' ἀναδημοσιευθῇ καὶ διὰ τὰς δυσκολίας, ἃς ἀπήντησεν, ὅπως κατορθώσῃ τοῦτο, καὶ διὰ τὸ ἱστορικὸν διάφερον καὶ τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα, ἅπερ ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ.

Ἡ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ θησαυροφυλακείου τῶν Σουλτάνων ἄδεια δὲν ἐπιτυγχάνεται ἄλλως ἢ δι' εὐνοίας, ἀπαιτεῖται δὲ ἰραδὲς εἰδικὸς τοῦ Σουλτάνου, δῆλον ὅτι πρᾶξις ἐπίσημος, ὅπως ὅταν πρόκειται περιείρήνης ἢ πολέμου. Ὅταν ὁ ἰραδὲς ἐκδοθῇ, εἷς τῶν ὑπασπιστῶν τοῦ Σουλτάνου ὁδηγεῖ τὸν ἐπισκέπτην ἐκ *Δολμᾶ Βαγτσὲ* εἰς τὸ Παλαιὸν Σεράγιον, ὅπερ εἶνε μέγα οἰκοδόμημα σκοτεινόν, ἄνευ παραθύρων, περικυκλούμενον ὑπὸ ἐρήμου κήπου.

Ἀνώτερος ὑπάλληλος, ὁ φύλαξ τοῦ θησαυροῦ, ἐπιφαίνεται εἰς τὸν ἐπισκέπτην. Τριάκοντα βοηθοὶ αὐτοῦ ἀκολουθοῦσι, καὶ παρίστανται κατὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν θυρῶν. Οἱ βοηθοὶ οὗτοι τάσσονται εἰς δύο γραμμὰς ἔνθεν κἀκεῖθεν τῆς θύρας.

Μεγάλη θήκη ἐκ πρασίνου βελούδου, περιέχουσα τὰς κλεῖδας, διαβιβάζεται ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, καὶ καταντᾷ εἰς τὰς τοῦ φύλακος τοῦ θησαυροῦ. Οὗτος ἐξάγει τὰς κλεῖδας μίαν πρὸς μίαν, τὰς παραβάλλει, καὶ δεικνύει αὐτὰς εἰς δύο ἐκ τῶν παριστάμενων. Εἶτα ἀνοίγεται ἡ ἔξω θύρα, ἧς ὄπισθεν ὑπάρχει κιγκλὶς σιδηρᾶ, κεκλεισμένη μεμοχλοῦς δεδεμένους διὰ φοβερῶν ἀλύσεων· δοθείσης διαταγῆς ἀνοίγουσιν αὐτός, εἰσέρχονται εἰς μέγα περιστύλιον, ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν διαμερισμάτων ἐνδεῶς φωτιζομένων καὶ μυστηριωδῶς, περιβαλλομένων δὲ ὑπὸ ὑψηλοῦ κιγκλιδώματος. Καὶ ἤδη εἶνέ τις πρὸ τοῦ θησαυροῦ τῶν Σουλτάνων, καὶ ἡ ἐπιδειξὶς τῶν ἀντικειμένων ἄρχεται.

Κατὰ πρῶτον βλέπει τις ἐν τῷ πρώτῳ διαμερίσματι μέγαν θρόνον χρυσοῦν, ὅστις κατέχει τὴν αἴθουσαν, πεποικιλμένον δι' ἀπείρων ρουβινίων, σμαράγδου καὶ μαργαριτῶν, ἅτινα σχηματίζουσι λαμπρὸν μωσαϊκόν. Ὁ θρόνος οὗτος ἀφῃρέθη ἀπὸ τοὺς Πέρσας, φέρει δὲ τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφήν· «Ὁ θρόνος οὗτος εἶνε λάφυρον καὶ ἐστάλη τῷ 1514, ὅτε ἐγίνετο ὁ πόλεμος τοῦ Σουλτάνου Σελὴμ κατὰ τοῦ Σάχου τῆς Περσίας Ἰσμαήλ». Ἐν τούτοις ἀμφίβολον, ἂν τὸ τεχνούργημα τοῦτο εἶνε τόσον ἀρχαῖον. Ἕτερος θρόνος ἑστημένος ἐν τῷ διαδρόμῳ τοῦ διαμερίσματος τούτου εἶνε πλείονος λόγου ἄξιος Εἶνε πολύτιμον πρότυπον Τουρκικῆς τέχνης τοῦ ΙΘ' αἰῶνος. Ἔχει σχῆμα ἄμβωνος Τουρκικοῦ τεμένος. Ὁ Σουλτάνος ἐκάθητο ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ σταυροπο-

δηπί. Εἰς τὰς γωνίας δὲ ὑψοῦνται μικροὶ στύλοι, ὑποβαστάζοντες θολωτὴν σκιάδα, φέρουσαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς κόσμημά τι. Τὸ μικρὸν τοῦτο καλλιτέχνημα εἶνε ἐξ ἐβένου καὶ σανταλου εὐώδους, κεκοσμημένον μὲ μαργάρους καὶ ὄστρακα, μὲ χρυσὸν καὶ μὲ ἄργυρον. Ἐφ' ὅλων τῶν πλευρῶν αὐτοῦ εἶνε ἐζωγραφημένα φανταστικὰ φυτὰ ἐκ μαργαριτῶν, τὸ δὲ μέσον ἑκάστου ἄνθους κοσμεῖται μὲ ἀκατεργάστους πολυτίμους λίθους, μὲ ρουβίνια, σμαράγδους, σαπφείρους, ἀδάμαντας. Ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ Σουλτάνου ἐκρέματο χρυσῆ ἄλυσις ἀνέλκουσα κόσμημα χρυσοῦν, ἔχον τῆς καρδίας τὸ σχῆμα, ἐφ' οὗ εὐμεγέθης σμάραγδος ἀκανονίστου σχήματος, ἔχων πλάτος τεσσάρων δακτύλων καὶ ὕψος ἑνὸς καὶ ἡμίσεος.

Μεγαλοπρεπεῖς πανοπλίαι κοσμοῦσι τὰ τρία διαμερίσματα. Ἐνταῦθα βλέπει τις τὸν σύμπλεκτον θώρακα μὲ πλάκας δαμασκηνοῦ χάλυβος, ὃν ὁ Σουλτάνος Μουρὰτ ὁ Δ' ἔφερεν κατὰ τὸ ἔτος 1638, ὅτε ἐκυριεύθη ἡ Βαγδάτη· πλησίον ἐκεῖ εἶνε τοποθετημένη καὶ ἡ σπάθη τοῦ αὐτοῦ μονάρχου. Ἡ λαβὴ εἶνε πεποικιλμένη μὲ ἀδάμαντας ἐσφηνωμένους ἐπ' αὐτῆς καὶ ἀποτελοῦντας εἶδος ἄβακος· πάντες δ' οἱ λίθοι οὗτοι εἶνε ἰσομεγέθεις. Εἶνε πρότυπον λιθογλυπτικῆς, ὅπερ φαίνεται ὅτι ἡ Τουρκικὴ τέχνη μετεχειρίσθη μετὰ ζηλοτύπου στοργῆς, διότι παραπλεύρως ἐκεῖ κεῖται καὶ μεγάλη στάμνος κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κεκοσμημένη. Πᾶσα ἡ ἐπιφάνεια τοῦ χρυσοῦ ἀγγείου ἐκαλύφθη ὑπὸ ρωσσικοῦ ἐξ ὁμοίων τετραγώνων ἀδαμάντων. Ἐπὶ τοῦ ἀγγείου δὲ τούτου μόνου ὑπάρχουσι δισχίλιοι περίπου ἀδάμαντες.

Τὰ τοῦ θησαυροφυλακείου ἀντικείμενα εἶνε τεθειμένα εἰς θήκας ὑαλοσκεπεῖς, ὧν τὸ βάθος καλύπτεται ἀπὸ λαμπρὰ βελούδινα ἐπιστρώματα ἵππων. Ἐν τῶν ἐπιστρωμάτων τούτων, ἔχον ἐμβαδὸν 56 περίπου ποδῶν, εἶνε κατὰ γράμμα κεκαλυμμένον μὲ ποικίλματα μαργαριτῶν, ὧν ἑκαστοτεῖνε ἴσος πρὸς χονδρὸν πίσον. Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ἐπίσης ὁλόχρυσον κράνος κωνοειδὲς· δύο ἀναβολεῖς χρυσοῖ ἐπίσης λεπτῆς τέχνης, ἀναρίθμητοι ἀκινάκαι, ξίφη, σωροὶ ὅπλων, ἔχοντα κεκοσμημένην τὴν λαβὴν μὲ πολυτίμους λίθους ἢ τὴν λεπίδα χρυσῆν.

Πάντα ταῦτα κεῖνται ἐν ἀταξίᾳ καὶ ἀναμὶξ μετ' ἄλλων εὐτελῶν πραγμάτων. Παρὰ ἀντικείμενα δοσυπολογίστου ἀξίας ὑπάρχουσιν ὡρολόγια τῆς Γαλλίας ἢ τῆς Βιέννης, ἀγγεῖα ἐκ πορσελάνης νεώτερα, θῆκαι μουσικῶν τεμαχίων, ὡρολόγια πολύτιμα, θῆκαι πιστολίων, περόναι, μάχαιραι καὶ κοχλάρια ἀργυρᾶ, ὀδοντογλυφίδες καὶ σιγαροθῆκαι κλπ. Ἐξ ἐναντίας ἐλλείπουσι ἀρχαῖα πολύτιμα ἀντικείμενα, ἢ καλλιτεχνήματα Εὐρωπαϊκά. Οἱ κατὰ καιροὺς Σουλτάνοι ἔλαβον παρὰ μονάρχων χριστιανῶν ὡς δῶρα καπνοθήκας βαρυτίμους, ἀγγεῖα τῆς Σέβρης, τῆς Δρέσδης καὶ ἄλλα χρυσᾶ ἀντικείμενα, ἔπιπλα κλπ. Οὐδὲν ἐκ τούτων σώζεται ἐν τῷ θησαυροφυλακείῳ, εἴτε διότι φυλάττουσιν αὐτὰ ἐν ἰδίοις κιβωτίοις, εἴτε—ὅπερ μᾶλλον πιθανόν—διότι τὰ ἐδώρησαν πάλιν οἱ Σουλτάνοι εἰς εὐνοουμένους ἢ εἰς γυναῖκας τοῦ χαρεμίου.

Εἰς πάντα τὰ διαμερίσματα κατὰ μῆκος τῶν τοίχων εἰσὶ μεγάλαι κύπελλα πλήρη ἀκατεργάστων πολυτίμων λίθων, νομισμάτων χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν. Ἀλλὰ ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε, ὅτι τὰ νομίσματα εἶνε πάντα σχετικῶς νεωτέρας ἐποχῆς, οἱ δὲ πολύτιμοι λίθοι εὐτελεῖς, παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς κοσμοῦντας τὰ ὅπλα. Εἶνε πιθανόν, ὅτι κατὰ μικρὸν ἀφῃρέθησαν ἐκ τῶν κυπέλλων πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς πολύτιμα, ἀντικατασταθέντα ὑπὸ εὐτελεστέρων.

Τὸ σουλτανικὸν θησαυροφυλακεῖον περιέχει προσέτι λαμπρὰν συλλογὴν εὐμεγέθων ἀγγείων ἐκ διαφανοῦς κρυστάλλου, νεφρίτου λίθου, κυπέλλων καὶ ληκύθων χρυσῶν. Ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ διακρίνονται εὐρεῖαι οἰνοχόαι ὀκτάγωνοι, τέχνης προδήλως Γοτθικῆς, μετὰ δὲ ταῦτα σειρὰ Ἀνατολικῶν ἀγγείων ἐκ πορσελάνης, τοποθετημένων ἐπὶ χρυσοῦ δικτυωτοῦ, καὶ πλῆθος ἄλλων Περσικῶν λευκῶν ἢ κυανῶν.

Τὸ μεσαῖον διαμέρισμα περιέχει συλλογὴν τῶν πομπικῶν στολῶν τῶν Σουλτάνων ἀπὸ Μωάμεθ τοῦ Β' μέχρι τοῦ Μαχμούτ, τοῦ ἐν ἔτει 1839 ἀποδιώσαντος. Αἱ στολαὶ αὗται περιβάλλουσιν ἀνδρείκελον ἀκέφαλον. Μία κίδαρις εἶνε τεθειμένη ὀρθίως ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν ἱματιοθηκῶν τούτων, αἵτινες ἐμποιοῦσιν ἀλλόκοτον ἐντύπωσιν ἰδίᾳ ἡ παριστῶσα τὸν Μαχμούτ, οὗτινος ἡ πομπικὴ στολὴ εἶνε ἀπαράλλακτος πρὸς τὴν στολὴν Ρώσσου ἢ Αὐστριακοῦ στρατηγοῦ. Ἕνεκα τούτου ἀμφίβολον, ἂν αἱ ἐπὶ τῶν ἀνδρείκελων στολαὶ εἶνε ὄντως αἱ τῶν Σουλτάνων ἐκείνων, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, μὴ ἀπέχουσαν τῆς βεβαιότητος, ἡ ἱστορικὴ αὕτη συλλογὴ κατηρτίσθη ἐν πολὺ νεωτέρᾳ ἐποχῇ ἐκτὸς ἐκείνων τῶν στολῶν, αἵτινες προδήλως ἀνήκουσιν εἰς τὸν ΙϚ' ἢ ΙΖ' αἰῶνα.

Ἐπὶ ἑκάστης κιδάρεως ἐπίκειται ὡραῖον λοφεῖον, συγκρατούμενον διὰ πολυτίμου κοσμήματος, ἐκ δὲ τῆς ζώνης τῶν ἀνδρεικέλων ἀναρτῶνται μεγαλοπρεπῆ ξιφίδια.

Τὰ πλεῖστα τῶν ὅπλων εἰσὶν ἀληθῆ ἀριστουργήματα· ὑπάρχουσι δέ τινα μεταξὺ αὐτῶν, ὧν αἱ γεγλυμμέναι χρυσῷ λαβαὶ εἶνε ἄξιαι τῆς τοῦ Cellini γλυφίδος· ἡ λαβὴ ἑνὸς ξιφιδίου ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς μόνου σμαράγδου. Ἡ πληθὺς τῶν πολυτίμων λίθων εἰς τὰ ὅπλα ταῦτα καὶ εἰς τὰ λοφεῖα τῶν κιδάρεων εἶνε ὄντως ἀξία θαυμασμοῦ. Πᾶσαι αἱ στολαὶ εἰσὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ χρυσοῦφεῖς, κατάφορτοι ἀπὸ ποικίλματα καὶ χονδραὶ τόσον, ὥστε ἵστανται ὀρθαὶ ἄνευ ἐρείσματος.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ θησαυροφυλακείου ἐπερατώθη. Ἐξερχόμενος ὁ κ. Ρόβινσον ἐπεσκέφθη κιόσκιόν τι, περιέχον τὴν ἀρχαίαν βιβλιοθήκην τῶν Σουλτάνων. Ἐν αὐτῇ εὑρίσκονται δύο—τρεῖς χιλιάδες τόμοι χειρόγραφοι. Ἕκαστος τόμος εἶνε τεθειμένος εἰς θήκην ἐκ βύρσης καθέτως καὶ οὐχὶ ὁριζοντίως. Ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς Ἀναγεννήσεως ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἦτο τῶν πεπαιδευμένων πάντων τὸ ποθητὸν ἀντικείμενον. Οἱ τότε σοφοί, ἐν οἷς καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, ἐπίστευον ὅτι αὕτη περιεῖχε ἀξιόλογον μέρος τῆς βιβλιοθήκης τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, δῆλον ὅτι συλλογὴν πάντων τῶν ἀνεκδότων ἔργων κλασικῶν συγγραφέων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων. Ἀλλ' οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ τὰ βιβλία ταῦτα, καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ἡ πρὸς τοῦτο αἴτησις δὲν ἐγένετο δεκτή. Κοινῶς πιστεύεται σήμερον, ὅτι ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ταύτῃ δὲν ὑπάρχουσι χειρόγραφα κλασικῶν συγγραφέων, οὐδεὶς ὅμως περὶ τούτου εἶνε βέβαιος.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, συμπεραίνεται μελαγχολικῶς ὁ κ. Ρόβινσον, ἡ ἐλπίς μου, νὰ εὕρω ἐν τῷ θησαυροφυλακείῳ τῶν Σουλτάνων πολύτιμα λείψανα Βυζαντεινῆς τέχνης ἀπέβη φρούδη. Οἱ Τοῦρκοι οὐδενὸς ἄλλου ἐφείσθησαν ἐκ ταῦ πολιτισμοῦ τῶν προκατόχων αὐτῶν ἐκτὸς τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας· καὶ ἐπὶ τοῦ μνημείου δὲ τούτου ἔθεντο τὰ σήματα τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν: χεῖρα αἱμοσταγῆ, δεικνύουσαν ἐπί τινος τοίχου τῆς Βασιλικῆς τὸ ὕψος εἰς τὸ ὁποῖον ἔφθασεν τοῦ ἐν αὐτῷ θυσιασθέντος πλήθους τὸ αἷμα!

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

—

ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΔΕ ΑΛΑΡΚΟΝ

Ο ΤΡΙΚΩΧΟΣ ΠΙΛΟΣ

—

[Τέλος]

Εἰς τὴν θέαν τῶν ἐνδυμάτων τοῦ διοικητοῦ ὁ μυλωθρὸς ἔρρηξε κραυγήν. Ἐνστίκτως ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ στῆθος, ὡς ἵνα ἀποσπάσῃ τὸν πνίγοντα αὐτὸν στεναγμόν. Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων ἐξηγριωμένους παρετήρει τὸ θέαμα ἐκεῖνο μὲ βλέμματα παράφρονος.

Ἐν γωνίᾳ τινὶ τῆς αἰθούσης ἔλαμπε τὸ δίκαννον, δι' οὗ πρό τινων ὡρῶν εἶχεν ὁπλισθῇ ἡ Ναβαρρίς. Τὸ ἥρπασε· ἐβύθισε τὸν ὀβελὸν ἐντὸς τοῦ σωλῆνος καὶ εἶδεν, ὅτι ἦτο πλῆρες· παρετήρησε τὸ ἔνασμα, καὶ εἶδεν, ὅτι εἶνε εἰς τὴν θέσιν του. Διὰ ἑνὸς πηδήματος εὑρέθη ἐπὶ τῆς κλίμακος, ἥτις ἤγε πρὸς τὸν θάλαμόν του. Ἀλλ' ἐξαίφνης τὸ βλέμμα του προσηλώθη ἐπὶ μεγάλου φακέλλου, εὑρισκομένου ἐπὶ γωνίας τινὸς τῆς τραπέζης. Κατῆλθεν ἐκ νέου, ἤνοιξε τὸν φάκελλον καὶ ἀνέγνωσεν. Ἦτο ὁ διορισμὸς τοῦ ἀνεψιοῦ τῆς σενιόρας Φρασκουΐτας, φέρων τὴν ὑπογραφήν: Δὸν Εὐγένιος δὲ Ζουνυγὰ ὁ Πόνς δὲ Λέων.

— Ἡ τιμὴ τῆς πωλήσεως! ἐψιθύρισεν ὁ δυστυχής.

Καὶ ἀνῆλθεν ἐκ νέου τὴν κλίμακα, προσπαθῶν νὰ καταπνίξῃ τὸν κρότον τῶν βημάτων του. Ἡ θύρα τοῦ κοιτῶνος ἦτο κλειστή, ἀλλ' ἀκτῖνές τινες φωτὸς διέφευγον ἐκ τῶν σχισμῶν αὐτῆς.

Ἡ ἀσθματικὴ βὴξ τοῦ διοικητοῦ ἀντήχησεν.

Οὐδεμία ἀμφιβολία πλέον.

Ὁ μυλωθρὸς ἐμειδίασε σατανικῶς, ἐνῷ φοβερὰ γαλήνη ἐπεχύθη ἐπὶ τῆς μορφῆς του. Ἐν τούτοις ἠθέλησε νὰ βεβαιωθῇ πλειότερον· πιθανὸν νὰ ἔβηξεν ἡ Φρασκουΐτα· παρετήρησε διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ κλείθρου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ ἢ γωνίαν τινὰ πρὸς τὸ ἄνω ἄκρον τῆς κλίνης, καὶ ἐπὶ τοῦ ἄκρου τοῦ προσκεφαλαίου ἀναπαυομένην τὴν κεφαλὴν τοῦ διοικητοῦ.

— Ἂς σκεφθῶμεν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ δυστυχὴς Λουκᾶς, καὶ κατῆλθεν αὖθις εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἐκεῖ ἐκάθισεν ἐπὶ ἕδρας καὶ θεὶς τὴν κεφαλὴν ἐντὸς τῶν χειρῶν του ἤρξατο διαλογιζόμενος.

Ἐνίοτε κατελαμβάνετο ὑπὸ σιωπηρᾶς καὶ σπασμωδικῆς φαιδρότητος, γέλωτος Μεφιστοφελοῦς. Εἶτα ἐξεδύθη ταχέως, καὶ ἐφόρεσεν ἓν πρὸς ἓν τὰ ἐνδύματα τοῦ διοικητοῦ, ἔλαβε τὴν ῥάβδον καὶ τὰ χειρόκτιά του, ἐξῆλθε τοῦ μύλου, καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν πόλιν, ὑποκρινόμενος τὸ βάδισμα τοῦ Δὸν Εὐγενίου δὲ Ζουνυγά. Καὶ ἐψιθύριζε κάποτε:

— Ἡ κυρία διοικητοῦ εἶνε ὡραία ἐπίσης!...

* * *

Ἀφήσωμεν αὐτὸν προχωροῦντα, καὶ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ συμβάντα ἐν τῷ μύλῳ μικρὸν μετὰ τὴν κράτησιν τοῦ μυλωθροῦ. Ἡ Φρασκουΐτα ἀνήσυχος καὶ μὴ ἐλπίζουσα νὰ κοιμηθῇ δὲν κατεκλίθη, ἀλλ' ἀφοῦ ἔκλεισε καλῶς τὰς θύρας εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ἤρξατο νὰ πλέκῃ. Μόλις ἀπό τινων λεπτῶν μηχανικῶς πως ἠσχολεῖτο εἰς τοῦτο προσηλωμένη εἰς τὰς σκέψεις της, ὅτε ἀκούει κλαυθμούς:

— Βοήθεια, πνίγομαι, Φρασκουΐτα! ἐγόγγυζε φωνή τις, ἣν ἡ ἀπελπισία καθίστα ἀγνώριστον.

— Μὴ εἶνε ὁ Λουκᾶς; ἐψιθύρισεν ἡ Ναβαρρὶς κάτωχρος ἐκ τοῦ τρόμου, καὶ ὥρμησε περίφοβος πρὸς θυρίδα τινά, ἥτις ἔφερεν ἐκ τοῦ δωματίου της εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ χάνδακος. Ἠνέῳξεν. Ἀμέσως δέ, ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ σκότους καὶ ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν ἀποστάζων ἐκ τοῦ ὕδατος ὁ διοικητὴς ἀνεφάνη, καὶ ὥρμησεν ἐντὸς τοῦ δωματίου της.

— Ἐνόμισα, ὅτι ἔφθασεν ἡ τελευταία μου ὥρα, εἶπε πίπτων ἐπὶ καθήκλας.

— Σεῖς ἐδῶ, εἰς τοιαύτην ὥραν καὶ εἰς τοιαύτην κατάστασιν! Τί ζητεῖτε;

— Θὰ σοὶ ἐξηγήσω!...

— Εἶνε περιττόν· ἐννοῶ. Ἀ! διὰ τοῦτο ἐφυλάκισαν τὸν ἄνδρα μου! Ἄθλιε!!

— Ἄκουσε, Φρασκουΐτα!...

— Δὲν ἀκούω τίποτε. Ἐξέλθετε. Φύγετε ἀμέσως, ἢ δὲν εὐθύνομαι διὰ τὴν ζωήν σας.

— Ἄκουσε λοιπόν. Ἔγεινε λάθος διὰ τὸν σύζυγόν σου, καὶ θὰ τῷ ἀποδοθῇ ἡ ἐλευθερία. Ἐξ ἄλλου ἰδοὺ ὁ διορισμὸς τοῦ ἀνεψιοῦ σου. Ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ νὰ μείνω οὕτω κάθυγρος· ἄφες νὰ πέσω εἰς τὴν κλίνην αὐτήν, ἐνῷ σὺ θὰ στεγνώσῃς τὰ ἐνδύματά μου. Δὲν ἀξίζω τόσην χάριν, ἀφ' οὗ παρ' ὀλίγον νὰ πνιγῶ χάριν σου;

— Σὲ ἀφήνω ἐλεύθερον νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις, εἶπεν ἡ Φρασκουΐτα, καὶ ῥίπτουσα ἐν βίᾳ κάλυμμά τι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ.

— Ποῦ τρέχεις οὕτω; τὴν ἠρώτησεν ὁ διοικητὴς ἀνύσυχος τιθέμενος πρὸ τῆς θύρας καὶ ἐμποδίζων αὐτήν.

— Εἰς τὴν σύζυγόν σας, ἀπεκρίθη ἀπωθήσασα αὐτὸν καὶ κατερχομένη τὴν κλίμακα.

— Δὲν θὰ τὸ κάμῃς τοῦτο, ἐβρυχήθη ὁ διοικητὴς ἀκολουθῶν αὐτήν. Σταμάτησον, Φρασκουΐτα, ἢ σὲ φονεύω.

— Ἔχω ὅπλον νὰ ὑπερασπισθῶ, ἐψιθύρισεν ἡ μυλωθρὶς ἁρπάζουσα τὸ πυροβόλον τοῦ μπάρμπα Λουκᾶ. Εἰς προσοχὴν ἱππότα!

Ὁ διοικητὴς ὠχρίασε, ῥῖγος δὲ πυρετοῦ ἐτάρασσε τὸ σῶμα του, ὅπερ ἐπάγωνον τὰ βεβρεγμένα ἐνδύματά του.

— Δὲν βλέπεις λοιπόν, ὅτι ἀποθνήσκω ἐψιθύρισε πίπτων χαμαί, καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ φοβερῶν σπασμῶν. Φώναζε τὸν Γκαρδούνιαν, ὅστις εἶνε ἐκεῖ κάτω.

Ἡ Φρασκουΐτα ἰδοῦσα αὐτὸν πίπτοντα ἔτρεξεν εἰς τὸν σταῦλον, ἐπήδησεν ἐπὶ ὄνου τινός, καὶ ὥρμησεν ἔξω πρὸς τὴν δοθεῖσαν αὐτῇ διεύθυνσιν, κράζουσα:

— Γκαρδούνια! Γκαρδούνια!

— Παρών, εἶπε φωνή της.

— Πήγαινε εἰς τὸν μύλον. Ὁ κύριος σου τελειώνει ὁ ἄτιμος!

— Τί λέγετε;

— Τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ πτερνίζουσα τὸν ὄνον διὰ τῶν δύο ποδῶν της ἀπεμακρύνθη πρὸς τὴν πόλιν.

* * *

Ὁ Γκαρδούνιας εἰσῆλθεν εἰς τὸν μύλον, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ διοικητὴς ἀνεπλάμβανε τὰς αἰσθήσεις του.

— Ἀ! Γκαρδούνια, ἀποθνήσκω, ἐγόγγυσε βλέπων εἰσερχόμενον τὸν ὑπάλληλόν του. Ἔπεσα ἐντὸς τοῦ ὀχετοῦ.

— Ἐὰν μόνον τοῦτο συμβαίνει, θὰ σᾶς θεραπεύσω· μὴ σᾶς μέλει. Στηριχθῆτε ἐπὶ τοῦ βραχίονός μου. Θὰ σᾶς βοηθήσω νὰ κατακλιθῆτε καὶ θὰ θερμανθῆτε, ἐνῷ θὰ στεγνώνουν τὰ ἐνδύματά σας.

— Αὔριον θὰ διατάξω νὰ σὲ κρεμάσουν Γκαρδούνια, ἐψιθύρισεν ὁ Δὸν Ζουνυγά, λαμβάνων τὸν βραχίονα του.

— Καὶ διὰ τί;

— Διότι χάρις εἰς τὸ σχέδιον σου ὀλίγον ἔλειψε πρῶτον νὰ πνιγῶ καὶ εἶτα νὰ δολοφονηθῶ.

— Ἀ! ἡ σενιόρα Φρασκουΐτα;...

— Ὑπερασπίσθη ὡς τάχμα ὁλόκληρον, ἔπειτα ἔφυγεν καὶ βεβαίως θὰ κάμῃ μέγα σκάνδαλον.

— Θὰ τὰ διορθώσωμεν αὐτά. Κατακλιθῆτε πρῶτον.

— Δὲν πρέπει αὐτὴ ἡ φοβερὰ γυνὴ νὰ εἰσέλθῃ τὸν οἶκόν μου.

— Ἐὰν τὴν ἐμποδίσω, θὰ μὲ κρεμάσητε ἀκόμη;

— Ἀ! φίλτατε Γκαρδούνια, οὐχὶ μόνον δὲν θὰ σὲ κρεμάσω, ἀλλὰ θὰ σοὶ δωρήσω ἓν καλὸν ζεῦγος πεδίλων, τὰ ὁποῖα μοῦ εἶνε ὀλίγον μεγάλα.

— Ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης εἶνε πολὺ καλή, ἀπήντησεν ὁ Γκαρδούνιας βοηθῶν τὴν Α. Ἐξοχότητα νὰ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τῆς κλίνης. Θερμανθῆτε ἐγὼ φροντίζω διὰ τὰ ἐνδύματά σας καὶ διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν ὅλων αὐτῶν τῶν συμβάντων.

Ὁ ἀλκάδης ἐκοιμᾶτο ἡσύχως, ὅτε ὁ Τονιέλος ἔκρουσε ἰσχυρῶς εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου του.

— Τίς εἶνε; ἠρώτησεν ὁ Λοπὲθ μετ' ἀγρίας φωνῆς.

— Εἶνε ἡ σενιόρα Φρασκουΐτα, ἡ μυλωθρὶς, ἥτις θέλει ἀπολύτως νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ.

Ἀνήσυχος ὁ Λοπὲθ κατέβη ταχέως.

— Τί μὲ θέλετε; ἠρώτησεν ἀποτόμως. Δὲν σᾶς παρήγγειλα νὰ μείνητε εἰς τὸν μύλον;

— Θέλω νὰ ἰδῶ τὸν Λουκᾶ, ἀπήντησε μετὰ θάρρους ἡ Ναβαρρίς.

— Θέλω! Λησμονεῖτε ὅτι ὁμιλεῖτε πρὸς ἕνα ἀντιπρόσωπον τοῦ βασιλέως.

— Ἀλήθεια ἐδῶ, ἂν καὶ εἶσθε ἀντιπρόσωποι τοῦ βασιλέως, συνεννοεῖσθε μεταξύ σας ὅλοι διὰ νὰ μὲ βλάψητε καὶ μὲ καταστρέψητε. Ἀλλὰ δὲν θὰ μείνῃ ἐδῶ τὸ πρᾶγμα. Ἢ θὰ μοῦ ἀποδώσετε ἀμέσως τὸν ἄνδρά μου ἢ ἅμα ξημερώσῃ ἀναχωρῶ διὰ Μαδρίτην νὰ ζητήσω δικαιοσύνην. Ὅσον ἀφορᾷ σᾶς, ἐὰν τὸ νομίζητε καλόν, ἠμπορεῖτε νὰ στείλητε κανένα εἰς τὸν μύλον, ὅπου ὁ διοικητὴς ἀποθνήσκει.

— Ὁ διοικητὴς ἀποθνήσκει;

— Ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησε. Ἔπεσεν ἐντὸς τοῦ ὀχετοῦ καὶ τώρα ἀγωνιᾷ εἰς τὸν μύλον ὅπου ἔλαβε τὴν τόλμην νὰ συρθῇ διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ἄτιμον σκοπόν του.

— Τονιέλο, ἔκραξεν ὁ ἀλκάδης, ἑτοίμασον τὴν ἡμίονόν μου, καὶ εἰπὲ εἰς τὸν μπάρμπα Λουκᾶ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἀμέσως.

— Ὁ μπάρμπα Λουκᾶς ἀνελήφθη, εἶπεν ὁ Τονιέλος ἐπιστρέψας μετ' ἀνωφελεῖς ἀναζητήσεις.

—Αὐτὸν ἀπήντησα λοιπόν, ἀνεφώνησεν ἡ Φρασκουΐτα. Οἱ ὄνοι ἀνεγνωρίσθησαν. Μὴ χάσωμεν στιγμήν, κύριε ἀλκάδη· ἐὰν ὁ Λουκᾶς εὕρῃ τὸν διοικητὴν εἰς τὸν μύλον θὰ τὸν φονεύσῃ, διότι ἐννόησε τὰ πάντα.

—Δράμωμεν λοιπόν! εἶπεν ἀνήσυχος ὁ ἀλκάδης.

Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸν μύλον, ὁ Ἰωάννης Λοπὲθ εἰσῆλθε πρῶτος. Τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν εἰσήρχετο εἰς τὴν αὐλήν, διέκρινε εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης ἄνθρωπον, ἐνδεδυμένον μὲ τὰ φορέματα τοῦ μυλωθροῦ, καὶ ἐξερχόμενον.

— Βοήθεια Τονιέλο! Παραδοθῆτε, Λουκᾶ, ἐφώνησε.

Ὁ Τονιέλος ὥρμησε κατ' αὐτοῦ ζητοῦντος νὰ διαφύγῃ.

— Παραδόθητι, λοιπόν! τῷ ἔκραξε, καὶ ἁρπάζων αὐτὸν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ τὸν ἔρριψε διὰ βιαίας κινήσεως κατὰ γῆς.

Ἀμέσως ἡ Φρασκουΐτα ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ τοῦ Τονιέλου, τὸν ἥρπασε καὶ αὐτὴ ἀπὸ τῆς ζώνης καὶ τὸν ἀνέτρεψε, δίδουσα αὐτῷ ζεύγη τινὰ ραπισμάτων.

— Ἄθλιε! δὲν θέλεις ν' ἀφήσῃς τὸν Λουκᾶ μου;

Ὁ Γκαρδούνιας, ὅστις ἔφθανεν ἐκείνην τὴν στιγμήν, ἐτέθη μεταξὺ τῶν δύο, ἐκλαμβάνων δὲ τὸν Τονιέλον διὰ τὸν κύριόν του ἐντός τοῦ σκότους ὤθησε τὴν μυλωθρίδα κράζων αὐτῇ·

— Γυναῖκα! σέβας πρὸς τὸν διοικητήν.

— Ἀ! νὰ καὶ δι' ἐσέ, τῷ ἀπήντησεν ἡ μυλωθρίς, καὶ τῷ κατέφερεν ἐπὶ τοῦ στήθους ἰσχυρὸν κτύπημα διὰ τοῦ γρόνθου της.

Ὁ Ἰωάννης Λοπὲθ δραμὼν εἰς τὸν θόρυβον ἐστήριξε τὸ πυροβόλον του ἐπὶ τῆς ὀσφύος τοῦ ὑποτιθεμένου μυλωθροῦ, ὅπως τὸν ἐμποδίσῃ νὰ ἐγερθῇ.

— Βοήθεια! πνίγομαι, εἶμαι ὁ διοικητής, ἀνεφώνησεν οὗτος δι' ἀδυνάτου φωνῆς.

— Ὁ διοικητής! ἐπανέλαβεν ἔντρομος ὁ ἀλκάδης.

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος!

Ὁ ἀλκάδης καὶ οἱ δύο ὑπάλληλοι ἔσπευσαν νὰ ἐγείρωσιν τὸν Δὸν Ζουνυγά.

— Εἰς τὴν φυλακὴν ὅλοι! ἐβλασφήμησεν ὁ διοικητής, ὃν αἱ ἀποτυχίαι ἔφερον εἰς λυσσώδη παραφοράν.

— Ἀλλά, παρετήρησεν ὁ ἀλκάδης, τίς ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ἡ ὑμετέρα ἐξοχότης εὑρίσκετο ὑπὸ τὰ ἐνδύματα τοῦ μυλωθροῦ;

— Ὑπεχρεώθην νὰ ἐνδυθῶ ὅ,τι εὗρον, ἀφοῦ μ' ἐλήστευσαν, μ' ἐξεγύμνωσαν...

— Ψεύδεσθε! ἔκραξεν ἡ Ναβαρρίς.

— Σὺ εἶσαι; Ἡσύχασε. Ἡ δουλειά σου πηγαίνει καλά. Πηγαίνομεν ὅλοι ἐμπρός.

— Συνήντησα τὸν μπάρμπα Λουκᾶ, ὅστις διηυθύνετο πρὸς τὸν οἶκόν σας, εἶπε χαμηλοφώνως ὁ Γκαρδούνιας εἰς τὸ οὖς τοῦ διοικητοῦ.

— Πρὸς τὸν οἶκόν μου! Καὶ τί νὰ ἐζήτει ἄρα γε;

— Τίποτε καλόν, νομίζω, διότι τὸν ἤκουσα λέγοντα εὐκρινέστατα «Ἡ κυρία τοῦ διοικητοῦ εἶνε ἐπίσης ὡραία!»

— Ὑπάγωμεν πρῶτον εἰς τὸν οἶκόν μου! ἐφώνησεν ὁ διοικητὴς παράφορος ἐκ ζηλοτυπίας.

Μετά τινα λεπτὰ ἡ συνοδεία ἔφθανεν εἰς τὴν πόλιν.

Ἡ οἰκία τοῦ διοικητοῦ ἦτο ἐντελῶς ἤρεμος. Δὲν διεκρίνετο ἐλάχιστον φῶς.

— Κρούσατε δυνατά! διέταξεν ὁ διοικητὴς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους του.

Ἰσχυρότατος κτύπος ἀντήχησεν εἰς τὴν θύραν. Παρῆλθον λεπτὰ ἱκανά, χωρὶς οὐδεμία νὰ δοθῇ ἀπάντησις.

Τέλος παράθυρόν τι τοῦ δευτέρου δαπέδου ἠνοίχθη, καὶ γυναικεία φωνὴ ἠρώτησε:

— Τίς εἶνε ἐκεῖ;

— Ἐγώ! ἀπήντησεν ὁ διοικητής.

— Σεῖς, ποῖος;

— Ὁ διοικητὴς λοιπόν!

— Ψεύστη! μέθυσε! Ὁ αὐθέντης ἦλθε ἤδη πρὸς μιᾶς ὥρας.

Καὶ τὸ παράθυρον ἐκλείσθη. Ἡ μυλωθρὶς ἐξεφάγη εἰς λυγμούς. Ἔξαλλος ὁ διοικητὴς ἤρξατο νὰ κρούῃ ἰσχυρῶς διὰ τῆς πυγμῆς του αὐτὴν τὴν θύραν κράζων:

— Ἀνοίξατε, ἀνοίξατε λοιπόν!

Ἡ θύρα τέλος ἠνοίχθη καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὑπηρετῶν της, οἵτινες ἵσταντο ἔνθεν κἀκεῖθεν κατὰ στίχον, ἀνεφάνη ἡ κυρία τοῦ διοικητοῦ.

— Ἔλθετε νὰ ἐξηγηθῶμεν, εἶπεν εἰς τοὺς εἰσελθόντας, καὶ παύσατε τὸν θόρυβον τοῦτον.

Προχωροῦντες ἐν σιγῇ, προηγουμένου ὑπηρέτου κρατοῦντος λυχνίαν, ἀνῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ἀκροάσεως.

Ἡ Μερσεδὲς Καρίλλο δὲ Ἀλμπορνόζ ὑ Ἐσπινόζα δὲ λὸς Μοντέρος κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς οἰκογενείας.

Ἦτο δὲ γυνὴ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, νέα ἐπιβλητικῆς καλλονῆς, ἐνδεδυμένη μετὰ πλούτου καὶ ἐπισημότητος, ἣν τῇ ἐπέβαλλεν ἡ περιουσία της καὶ ἡ ὑψηλὴ θέσις τοῦ συζύγου της.

Ὅτε πάντες συνηθροίσθησαν ἐν τῇ αἰθούσῃ, εἰσῆλθεν ἠρέμα καὶ αὕτη καὶ ἔκλεισεν τὰς θύρας ὄπισθέν της.

— Μερσεδές, τῇ εἶπεν ὁ διοικητής, πρέπει νὰ μάθω...

— Μπάρμπα Λουκᾶ, ἀπήντησεν αὕτη λησμονεῖτε πρὸς ποῖον ὁμιλεῖτε.

— Δὲν-ἔχω καιρὸν νὰ παίζω· ἀπαιτῶ νὰ μάθω, ποῦ κατήντησεν ἡ ὑπόληψίς μου.

— Εἰς ποῖον τὴν ἔχετε ἐμπιστευθῆ;

— Εἰς ὑμᾶς, κυρία!

Ἡ σενιόρα Μερσεδὲς ἤγειρε περιφρονητικῶς τοὺς ὤμους.

— Ἐπειδὴ εἶσθε ὁ μπάρμπα Λουκᾶς, ἀπήντησεν αὕτη εἰρωνικῶς, ἀποτείνατε τὰς ἐρωτήσεις σας πρὸς τὴν σενιόραν Φρασκουΐταν.

— Μὴ μὲ ἐρεθίζεις. Ἀπήντησον, ποῦ εἶνε ὁ ἄνθρωπος αὐτός;

— Ὁ σύζυγός μου ἐγείρεται, καὶ δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ παρουσιασθῇ.

— Ἐγείρεται! ἐκραύγασεν ὁ διοικητής!

— Ναί, μπάρμπα Λουκᾶ, ἐγείρεται.

— Ἀρκεῖ! Οὔτε μίαν λέξιν πλέον ἢ σὲ φονεύω. Γνωρίζεις κάλλιστα, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ σύζυγός σου, ἐγὼ ὁ διοικητής, ἐγώ...

— Καὶ λοιπόν, κύριε, ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι εἶσθε ὁ ἀληθὴς Δὸν Εὐγένιος δὲ Ζουνυγὰ ὑ Πόνς δὲ Λέων...

— Αὐτὸς εἶμαι.

— Καὶ τί παραδόξον ν' ἀπατηθῶ ἐκλαμβάνουσα δι' ὑμᾶς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις μὲ τὰ ἐνδύματα τοῦ διοικητοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνά μου;...

— Ὁ ἄτιμος!

— Ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ μεμψιμοιρῆτε. Ἀλλὰ ἠμπορεῖτε νὰ μοὶ ἐξηγήσητε, παρακαλῶ, πόθεν ἔρχεσθε μὲ αὐτὴν τὴν κυρίαν καὶ ποῦ διήλθετε τὸ ἡμισυ τῆς νυκτός;

— Κυρία! διέκοψεν ἡ σενιόρα Φρασκουΐτα.

— Δὲν ζητῶ ἀπὸ ὑμᾶς ἐξηγήσεις, εἶπε ζωηρῶς ἡ σενιόρα Μερσεδές· ἰδοὺ εἰς ποῖον δύνασθε σεῖς νὰ διηγηθῆτε τὰ πάντα.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν θύρα τις ἠνοίχθη, καὶ ὁ μπάρμπα Λουκᾶς παρουσιάσθη φέρων τὴν στολὴν τοῦ διοικητοῦ.

Προὐχώρησε προσποιούμενος τὸ βάδισμα τοῦ Δὸν Εὐγενίου, καὶ ἡ ὁμοιότης τόσον ἦτο καταπληκτική, ὥστε ὅλοι κατελήφθησαν ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ γελάσωσι πλὴν τοῦ Δὸν Εὐγενίου. Ἡ σενιόρα Φρασκουΐτα ἰδοῦσα τὸν σύζυγόν της ἠθέλησε νὰ ὁρμήσῃ πρὸς αὐτόν, ἀλλ' οὗτος διὰ βλέμματος πλήρους περιφρονήσεως καὶ μίσους τὴν προσήλωσεν ἐπὶ τῆς θέσεώς της, ἐνῷ τῇ ἔλεγε, μιμούμενος τὴν φωνὴν τοῦ διοικητοῦ:

— Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάξῃ, Φρασκουΐτα! Ἔστειλες τὸν διορισμὸν τοῦ ἀνεψιοῦ σου;

— Μὲ ὑποψιάσθης! ἀνέκραξεν ἡ Ναβαρρὶς μετὰ φωνῆς τόσον ὑπερηφάνου καὶ θλιβερᾶς, ὥστε ὅλοι ἐφρικίασαν.

— Εἶσαι λοιπὸν πάντοτε ἡ Φρασκουΐτα μου! ἀνεφώνησεν ὁ μπάρμπα Λουκᾶς, κυριευθεὶς ἐξαίφνης ὑπὸ ἀρρήτου ἀγαλλιάσεως. Εἶτα συγκινηθεὶς εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς εὐτυχίας του ἐρρίφθη ἐπὶ καθήκλας καὶ ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

— Τὸ εἶχον μαντεύσῃ, εἶπεν ἡ δόνα Μερσεδὲς ἀνοίγουσα τὰς ἀγκάλας εἰς τὴν πτωχὴν μυλωθρίδα, ἥτις τὴν κατησπάσθη ὁλολύζουσα

— Καὶ ἐν τούτοις... εἶδον, παρετήρησεν ἀσθενῶς ὁ μπάρμπα Λουκᾶς, σφογγίζων τοὺς ὀφθαλμούς του.

— Ἡ γυναῖκά σας εἶνε ἁγία, μπάρμπα Λουκᾶ· τὴν ὑβρίζεις ἂν ἀμφιβάλλῃς περὶ αὐτῆς.

— Ἀλλὰ σύ, Μερσεδές! ἔκραξε μετὰ παραφορᾶς ὁ διοικητής, θέλω νὰ μάθω..

— Ἐγώ; Θὰ ἐξηγηθῶμεν βραδύτερον εἰς καταλληλοτέραν ὥραν.

— Πῶς θὰ μοὶ ἀποδείξῃς, ὅτι δὲν ἦσο εἰς τὸν μύλον; ἐψιθύρισεν ὁ μυλωθρὸς ἀμφιβάλλων ἔτι.

— Ἐνθυμίζουσα εἰς σὲ, δύσπιστε ἄνθρωπε, ὅτι οἱ δύο ὄνοι μας ἐχαιρετίσθησαν καθ' ὁδόν. Λοιπὸν ἀφοῦ μετέβαινον εἰς τὸν ἀλκάδην, ἐνῷ σὺ ἔφευγες ἐκ τοῦ ἀχυρῶνος, τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν ἤμην εἰς τὸν μύλον;

— Φρασκουΐτα μου, συγχώρησέ με...

— Ὄχι πρὶν ἐξηγηθῆς καὶ σύ.

— Ὦ! ἐγὼ ἔκαμα μέγα σκάνδαλον, τὸ ὁποῖον ἡ σενιόρα Μερσεδὲς δὲν θὰ συγχωρήσῃ ποτὲ ἴσως. Εἰσῆλθον ἐδῶ ὡς κλέπτης ὑπολήψεως, καὶ ἐὰν ἡ σενιόρα δὲν εἶχεν ἐγερθῇ καὶ δὲν μὲ ἀνεγνώριζε...

— Ἄθλιε!

Ἀλλ' ἡ κυρία μὲ ἀνεγνώρισε καὶ διέταξε κατ' ἀρχὰς νὰ μὲ διώξουν· τὴν παρεκάλεσα ὅμως τόσον θερμῶς, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ μὲ ἀκροασθῇ. Ὅταν τῆς εἶπον ὅ,τι ἐγνώριζα, ὅ,τι εἶδον καὶ ὅ,τι ὑπωπτεύθην, μοὶ ἀπήντησε. Μόλον ὅτι ὁ σκοπός σας, ἦτο νὰ ἐκτελέσητε μίαν ἀτιμίαν, θὰ μείνητε ἐν τούτοις ὥρας τινάς, διότι πρέπει ὁ σύζυγός μου καὶ ἡ γυναῖκά σας νὰ ὑποθέσωσιν, ὅτι συνελήφθησαν εἰς τὸ δίκτυον, τὸ ὁποῖον ἡτοίμαζον δι' ἄλλους.

Κλαίουσα ἐκ χαρᾶς ἡ Φρασκουΐτα ἐρρίφθη ἐκ νέου εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Δόνας Μερσεδές.

—Καὶ τώρα, γυναῖκα, ἂς χαιρετίσωμεν τὴν κυρίαν, εἶπεν ὁ μυλωθρός.

— Πηγαίνετε ν' ἀνταλλάξητε πρῶτον τὰ ἐνδύματά σας, διέταξεν αὕτη ἀποτεινομένη πρὸς τὸν σύζυγόν της καὶ πρὸς τὸν μυλωθρόν.

Μετά τινα λεπτὰ ἕκαστος εἶχεν ἀνακτήσῃ τὴν προσωπικότητά του, ὁ δὲ μυλωθρὸς καὶ ἡ σύζυγός του ἐπανήρχοντο εἰς τὸν μύλον των.

— Θὰ μὲ εἴπῃς, τέλος πάντων, τί ἔκαμες; ἠρώτησεν ἐπιμόνως ὁ διοικητής, ἅμα ἔμεινε μόνος μετὰ τῆς συζύγου του.

— Οὐδέποτε! ἀπήντησεν ἡ Δόνα Μερσεδές. Ἀρκέσθητε νὰ μάθητε, ὅτι ἡ εἴσοδος τοῦ δωματίου μου σᾶς εἶνε διὰ πάντα ἀπηγορευμένη.

Μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, ὅπερ ἔκλεισε διὰ τοῦ σύρτου.

Ὁ διοικητής πλήρης ταραχῆς ἔμεινεν ἐπὶ μικρὸν προσηλωμένος εἰς τὰ μέσα τοῦ δωματίου, εἶτα μετὰ στιγμὴν ἐψιθύρισε μὲ τὸν ἰδιάζοντα αὐτῷ κυνισμόν.

— Ἡ ἱστορία ἐτελείωσε καλλίτερα ἀφ'ἑαυτῆς ἐφοβούμην.

(Μετάφρ. Σ').

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ Α. ΚΑΛΛΙΒΩΚΑ

Ἡ ἰατροδικαστικὴ εἶνε σπουδαιότατος κλάδος τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης. Ὁ ἰατροδικαστὴς ὀφείλει νὰ ἔχῃ πολλὰ φυσικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ χαρίσματα, ἵνα κατέχῃ ἐπαξίως τὴν θέσιν του, καὶ ἐν καιρῷ δέοντι ν' ἀποφαίνηται μετὰ πειστικότητος ἐρωτώμενος. Πρέπει νὰ εἶνε ἰατρός ἅμα καὶ δικαστὴς καὶ φιλόσοφος, κοινωνιολόγος βαθύς, ἐξερευνητὴς τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ καλῶς τὸν χαρακτῆρα τῶν περὶ αὐτόν, τὰς ἕξεις, τὰς ἀδυναμίας, τὰ ἤθη, τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, ὅλα, ἵνα δύνηται ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἐνασκήσεως τῶν καθηκόντων του νὰ διαχρίνῃ τὸ ἀληθὲς γεγονὸς ἀπὸ τὴν ἀπάτην.

Ὁπόσον λεπτοτάτη εἶνε ἡ θέσις τοῦ ἰατροδικαστοῦ κατανοοῦμεν ἤδη, μελετῶντες τὸ πρό τινος ἐκδοθὲν *Ἐγχειρίδιον Ἰατροδικαστικῆς* τοῦ Lutaud. Ἐν Ἑλλάδι, ὅπου τὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, πρωτότυπα εἴτε μεταφράσεις, μετρῶνται εἰς τὰ δάκτυλα ἀκόμη, ἡ μετάφρασις τοῦ προκειμένου ἔργου δύναται νὰ θεωρηθῇ σπουδαῖον ἀπόκτημα διὰ τοὺς ἐπιστήμονας τοῦ τόπου μας. Καὶ δὲν εἶνε μόνον τοῦτο· ἀλλ' ἡ μετάφρασις ὅπως ἐξεπόνησεν αὐτὴν ὁ κ. Ἀντώνιος Δ. Καλλιβωκᾶς, ὑφηγητὴς τῆς ἰατροδικαστικῆς ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ καὶ φίλος συνεργάτης ἡμῶν, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔργον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ πρωτότυπον. Διότι ἀφωσιωμένος πάντοτε εἰς τὸν κλάδον τῆς ἐπιστήμης, ἣν ἐξέλεξε, ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῆς ἰδέας νὰ προαγάγῃ τὸν κλάδον τοῦτον ἐν τῇ πατρίδι του, ἐν τῇ ὁποίᾳ τῳόντι πολὺ ὀλίγον μέχρι τοῦδε ἐκαλλιεργεῖτο, προσεπάθησε μετὰ ἐργασίαν ἐπίπονον, νὰ παράσχῃ εἰς τοὺς συναδέλφους του παρόντας ἢ μέλλοντας ἔργον ἀποκλειστικῶς Ἑλληνικόν. «Εἰς τῶν σκοπῶν τοῦ ἔργου εἶνε ἡ βελτίωσις μὲν τῆς δικαστικῆς λειτουργίας τῶν ἰατρῶν, ἡ ἐξέγερσις δὲ τῆς πρὸς τὴν ἰατρικὴν συνδρομὴν προσοχῆς τῶν δικαστικῶν» λέγει ὁ κ. Καλλιβωκᾶς ἐν τῷ συντόμῳ προλόγῳ του καὶ πολὺ δικαίως. Διότι ὁ ἰατρὸς εὑρίσκει μέγα ὅσον καὶ ἀκριβὲς βοήθημα διὰ τὰς ἐρεύνας του ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ, εἰσερχόμενος ἀκόπως καὶ σχεδὸν χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ τὸ ἔννοῃ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῆς θέμιδος, ὁ δὲ δικαστὴς ἢ μᾶλλον πᾶς νομικὸς ἐν τῇ θείᾳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τέχνῃ.

Ὁ κ. Καλλιβωκᾶς μὴ ἀρκούμενος εἰς τὰς ἰατρικὰς γνώσεις καὶ τὰς συναφεῖς νομικάς, αἵτινες ἐμπεριείχοντο ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Γάλλου ἐπιστήμονος, μετ' ἐπιμελείας καὶ κόπου συνημολόγησεν ἐν ἑκάστῳ κεφαλαίῳ, ἐν ἑκάστῳ μέρει τῆς μεταφράσεως καὶ τὰ σχετικὰ ἄρθρα καὶ τὰς διατάξεις τῆς ἐν Ἑλλάδι ποινικῆς νομοθεσίας. Οὕτω δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι συνεπλήρωσε καὶ εἰς τὰς δύο ἐπιστήμας, ἀναπληρώσας τὰ κενὰ τῆς μιᾶς διὰ τῆς ἄλλης καὶ συνέθηκε ἓν ἔργον τέλειον εἰς τὸν σκοπόν του.

Ἀλλ' ἡ μετάφρασις αὕτη τοῦ κ. Καλλιβωκᾶ ἔχει καὶ τὸ ἄλλο μέγιστον προσόν, τὴν εὐληπτον καὶ γλαφυρὰν γλῶσσαν, ἣν οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἑβδομάδος» ἐξετίμησαν ἤδη ἐκ τῶν ἐκδοθεισῶν ἐν αὐτῇ κατὰ καιροὺς πρωτοτύπων διατριβῶν του μεταφράσεών. Τὸ *Ἐγχειρίδιον τῆς Ἰατροδικαστικῆς* δὲν ἔχει τὴν ὕλην ἐκείνων, τὴν βαρεῖαν καὶ ξηράν, τῶν συνήθων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων τοὐναντίον ἐν αὐτῷ τόσον εἶνε εὔχαρις ἡ γλῶσσα, γοργὴ ἡ ἔκφρασις, λαμπρὰ ἡ περιδολή, ὥστε δύναται καὶ ὁ μᾶλλον βαρύθυμος νὰ τὸ ἀναγνώσῃ εὐχαρίστως, ἀναπαυτικώτατα, ὡς ἂν ἀν ἀνεγίνωσκε μυθιστόρημα, ἐν ᾧ ἀπαντῶνται τόσα περίεργα πράγματα, τόσα ἀνέκδοτα, ἀστεῖα ἢ φοβερὰ προκαλοῦντα τὸν γέλωτα ἢ τὴν φρίκην, τὸν τρόμον ἢ τὴν ἱλαρότητα. Εἶνε τέλος μία σύρεια καὶ ἀκριδὴς εἰκὼν τῆς ἀνθρωπότητος μὲ ὅλας τὰς φυσιολογικὰς καὶ ψυχολογικὰς παραστάσεις της. Θέλετε νὰ διακρίνητε π. χ. ἕνα ἡλοκόπον ἀπὸ ἕνα βαρβιτιστόν, μίαν ράπτριαν ἀπὸ μίαν πλύντριαν; Μελετήσατε τὸ περὶ *Ταυτόστητος* κεφάλαιον τῆς ἐν λόγῳ μεταφράσεως. Ἐκεῖ τοὺς εὑρίσκετε ὅλους, τοὺς ἀναγνωρίζετε ἀπὸ τοὺς τύλους ἐν τῇ χειρί, ἀπὸ τοὺς ὄδους ἐν τῇ ὠμοπλάτῃ, ἀπὸ τοὺς ἀνυψωμένους ὤμους, ἀπὸ τὰς χρωματιστὰς μορφάς των...

Ὁ κ. Καλλιβωκᾶς ἐκτὸς τῆς παρούσης ἤδη μεταφράσεως εἶνε γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων πρωτοτύπων συγγραφῶν του, οἷον τῆς *Περὶ ἐπιληψίας καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκ τάσης διαταραχῶν τῆς διανοίας ἀπὸ ἰατροδικαστικὴν ἔποψιν*, τῶν *Ἰατροδικαστικῶν Μελετημάτων* τοῦ κτλ. Προσεχῶς δὲ ἐκδίδει τὴν *Τοξικολογίαν* τοῦ αὐτοῦ Γάλλου συγγραφέως Lutaud.

Περαίνοντες ἤδη τὴν βιβλιογραφίαν αὐτοῦ ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ὁ κ. Καλλιβωκᾶς εἶνε εἷς τῶν μᾶλλον φιλοπόνων ἐπιστημόνων μας καὶ ἐμπνέεται ὑπὸ προσδευτικῶν ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν, αἵτινες εὐρὺ ἀνοίγουσι αὐτῷ στάδιον ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ τῆς πατρίδος μέλλοντι.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Ἡ Βουλὴ συγκαλεῖται ὁριστικῶς τῇ 13ῃ 8βρίου ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.—Ἀπὸ 4ης Ὀκτωβρίου προσέρχονται εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ οἱ στρατεύσιμοι τῆς φετεινῆς ἀπογραφῆς. — Ἀγγέλλεται, ὅτι τὴν ἡγεμονίδα Σοφίαν ἐρχομένην εἰς Ἀθήνας κατ' Ὀκτώβριον τοῦ ἐπομένου ἔτους, ἵνα τελέσῃ τοὺς γάμους της μετὰ τοῦ διαδόχου, θὰ συνοδεύσῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς καὶ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Γουλιέλμος. — Ὁ διάδοχος Κωνσταντῖνος θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Αὐλὴν κατὰ τὸ ἰωβιλαῖον τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας, ἑορτάζοντος ἐπίσης τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τῆς βασιλείας του κατὰ τὸν προσεχῆ Νοέμβριον.—Ἐπαναλαμδάνεται καὶ αὖθις ἡ εἴδησις τῆς συζεύξεως τῆς ἡγεμονίδος Ἀλεξάνδρας μετὰ τοῦ Τσάρεβιτς.—Ὁ βασιλεὺς ἀφίκετο τὴν μεσημβρίαν τῆς παρελθούσης Δευτέρας συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του Φρειδερίκου Διαδόχου τῆς Δανίας. — Ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Τετάρτης 5 Ὀκτωβρίου αἱ ὧραι τῶν ἀναχωρήσεων καὶ ἀφίξεων τῶν ἀμαξοστοιχιῶν τοῦ σιδηροδρόμου Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου τροποποιοῦνται, ὡς φαίνεται ἐν τῷ δρομολογίῳ αὐτοῦ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας ὕψωσε τὰς προεξοφλήσεις της εἰς 4 ½ %, ἡ δὲ τῆς Ἀγγλίας εἰς 5 %.—Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας ἐκ Βιέννης ἀπῆλθεν εἰς Ρώμην.—Ἡ ἐπὶ τοῦ χρηματιστηρίου τοῦ Βερολίνου ἐπιτροπεία παρεδέχθη τὴν εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐν αὐτῷ πραγματευομένων τίτλων ἐγγραφὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ δανείου 1881.—Ἰταλοὶ πράκτορες διαπραγματεύονται ἐν Βαρκελώνῃ διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεώς των τὴν μίσθωσιν μεταγωγικῶν.

ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Ἡμέρα διὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ βασιλέως ἑορτῶν ὡρίσθη ἡ 19 8βρίου, ἥτις εἶνε καὶ ἐπέτειος τῆς ἐνώπιον τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ὁρκωμοσίας του.—Διετάχθη ἡ ἐν Ἄργει σταθμεύουσα ἴλη ἱππικοῦ νὰ μεταδῇ ἐνταῦθα, ὅπως μετάσχῃ τῶν ἑορτῶν.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Τὸ ἐργαστήριον τῶν ἀπόρων γυναικῶν θὰ ἐκθέσῃ 50 τάπητας διαφόρων σχημάτων καὶ ποιοτήτων.—Ἐπετράπη εἰς τὴν Κεντρικὴν ἐπιτροπείαν νὰ δαπανήσῃ ἑτέρας 150,000 δρ. πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου της, μὴ ἐπαρκεσάσης τῆς πέρυσιν χορηγηθείσης πιστώσεως.—Τὰ ἀπονεμηθησόμενα δραβεῖα εἶσι 73 χρυσᾶ, 234 ἀργυρᾶ, 478 χαλκᾶ καὶ 791 ἔπαινοι. Τῶν χρηματικῶν δὲ δραβείων τὸ ὁλικὸν ποσὸν ἀνέρχεται 54,200 δραχ.—Ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς Ἐκθέσεως ὡρίσθη ἡ 20 8βρίου.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

Ἀγγέλλεται, ὅτι ὁ κ. Ἔδισον διὰ τοῦ νέου φωνογράφου του ἀποτυπεῖ τακτικώτατα πᾶσαν κραυγήν, πάντα θρῆνον, πάντα ἀσυνάρτητον ψιθυρον τοῦ θυγατρίου του. Τὸ φωνογράφον τοῦτο θὰ δωρήσῃ ὁ ἐφευρέτης τῇ θυγατρί του βραδύτερον ὡς ἐνθύμημα τῆς βρεφικῆς καὶ παιδικῆς αὐτῆς ἡλικίας!

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Καθ' ἑκάστην αὐξάνεται τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἄγγλων διὰ τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Πρό τινος πάλιν ἠγγέλθη ἡ ἔκδοσις *Πραγματείας περὶ ἀρχιτεκτονικῆς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς θεωρίας τῆς ἀναλογίας ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἀρχιτεκτονικῇ* ὑπὸ Λόυδ μεταφράσεις τραγῳδιῶν τινων τοῦ Αἰσχύλου, τῆς Ἰλιάδος τοῦ Ὁμήρου, τῆς Πολιτείας καὶ ἄλλων ἔργων τῶν κλασικῶν συγγραφέων.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ἀνασκαπτομένου τοῦ πρὸ τῶν Ὀλυμπίων χώρου ἀνευρέθη προτομὴ ἀνδρὸς κάλλιστα διατετηρημένη, ἧς δυστυχῶς ἐθραύσθη ὑπὸ τῆς ἀξίνης ἡ ρίς, καὶ κορμὸς ἀγάλματος γυναικὸς νεαρᾶς καὶ γυμνῆς, ἧς ἡ κεφαλὴ φαίνεται προσφάτως ἀφαιρεθεῖσα, δι' ὃ ὑποτίθεται, ὅτι οἱ ἐργάται προηγουμένως εὑρόντες τὸ ἄγαλμα καὶ φελόντες τὴν κεφαλὴν ἔθαψαν αὐθις εἰς ὃ εὗρον μέρος. Τὸ ἄγαλμα εἶνε καλῆς τέχνης καὶ Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς.—Ἐν ταῖς ἐν Κύπρῳ ἐνεργουμέναις ἀνασκαφαῖς ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἀνευρέθη ὁ περιδόητος ναὸς τῆς Παφίας Ἀφροδίτης, οὗ τὸ κτίριον κατὰ πολὺ ὁμοιάζει τῷ ναῷ τοῦ Σολομῶντος πρὸς δὲ τούτοις καὶ πολλαὶ περίεργοι ἐπιγραφαί.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Τοῦ διασήμου μουσικοῦ Πιτσίννη εἶχεν ἀναγγελθῇ πρό τινος, ὅτι προέκειτο νὰ γείνῃ ἡ ἀνακομιδή, ἀλλὰ τὰ ὀστᾶ δὲν εὑρέθησαν ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ Πασσύ, ὅπου εἶχε ταφῇ οὗτος κατὰ Μάϊον τοῦ 1800. Τούτου ἕνεκα οἱ κάτοικοι τοῦ Βατὶ ἠρκέσθησαν εἰς τὸ ν' ἀνάρτήσωσιν ἐνεπίγραφον πλάκα ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ ἐγεννήθη ὁ ποιητής.—Ὁ καθηγητὴς τῆς σάλπιγγος ἐν τῷ Ὠδείῳ τῶν Παρισίων Παῦλος Delisse ἠυτοκτόνησε πρό τινων ἡμερῶν ἐν ἡλικίᾳ 72 ἐτῶν.—Ἑκατέρωθεν τῆς μεγάλης Πύλης τῶν ἀνακτόρων τοῦ Βερολίνου ἐστάθησαν 4 ἀνδριάντες ἱστῶντες τὸν αὐτοκράτορα Γοολιέλμον Α' ὡς Δία, τὴν αὐτοκράτειραν Αὐγούσταν ὡς Ἥραν, τὸν αὐτοκράτορα Φρειδερίκον ὡς Ἄρη καὶ τὴν αὐτοκράτειραν Βικτωρίαν ὡς Ἀθηνᾶν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Κυρία Πστ. Δικαιοτάτη ἡ ἀξίωσίς σας. Εὐχαρίστως θ' ἀνελαμβάνομεν τὴν ὑποστήριξιν της δημοσίᾳ, ἂν ἠδύνασθε νὰ μᾶς λύσητε τὴν ἐξῆς δικαίαν ἀπορίαν. Ἡ δεσποινὶς *Παπαπολυχρονοπούλου* ἔστω διατηρεῖ τὸ πατρικόν της ὄνομα καὶ μετὰ τὸν γάμον, καὶ ἀντὶ *Κυρία Γεωργιάδου* ἁπλῶς καλεῖται *Κυρία Παπαπολυχρονοπούλου Γεωργιάδου*. Ὁ υἱός της θὰ ὀνομάζεται *Ἰωάννης Παπαπολυχρονόπουλος Γεωργιάδης*, ἀλλ' ἡ θυγάτηρ ὑπανδρευομένη ἐπὶ παραδείγματι τὸν *Κύριον Χατζηπαραγιωτίδην Γεργιάνογλουν* ἔχοντα καὶ αὐτὸν τὰ ἐπώνυμα τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς πῶς θὰ ὀνομάζεται; *Κυρία Παπαπολυχρονοπούλου Γεωργιάδου Χατζηπαραγιωτίδου Γεργιάνογλου;* Ἀλλὰ τότε ὑπανδρεύουσα καὶ αὐτὴ τὴν θυγατέρα της δὲν θὰ χρειασθῇ νὰ τὴν προικίσῃ μὲ ἓν κιβώτιον τηλεγραφικῶν ταινιῶν διὰ.. ἐπισκεπτήρια; Ἄφετε κατὰ μέρος κυρίαι μου πλέον τοὺς νεωτερισμούς, ἢ τοὐλάχιστον κρατήσατε τὰ ὀνόματά σας καὶ ἡμεῖς... τὰ ἰδικά μας. — Χ. Η. Ἀκατάλληλον δυστυχῶς. Ἂν ἐγράφετο μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν, ἴσως θὰ ἦτο καταλληλότερον. — Μ. Π. *Μέγα Κεσερλῆ*, Ἐνεγράφητε, συνδρομὴ ἐλήφθη. Φύλλα ἐστάλησαν. — Α. Κ. Π. *Λεμησσόν*. Ἔχει καλῶς. Εὐχαριστοῦμεν.— *Σταμ.* Διὰ τί ὄχι; Καὶ τὰ Γαλλικὰ λεξικὰ διδάσκουσιν Ἑλληνικὰς λέξεις Τὸ τοῦ Trousset λ. χ. λέγει: Giroflée = Ἑλλ. gurophulon. Δηλαδὴ γαρύφαλον Βλέπετε, ὅτι ἡ τελευταία συλλαβὴ εἶνε ὀρθή.—**Μ.Μ.** Εἶχε δίκαιον ὁ ἀπών, ὅτι οἱ νόμοι ὁμοιάζουσι πρὸς ἅλυσιν περιφράττουσαν. Οἱ μεγάλοι διέρχονται διασκελίζοντες αὐτὴν ἄνωθεν καὶ οἱ μικροὶ κύπτοντες κάτωθεν. Σεῖς δὲ θραύσατέ τους ἀφοῦ οὐδὲ τὸ ἓν θέλετε οὐδὲ τὸ ἄλλο.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Λεξικὸν Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογίας, ὑπὸ *Α. Ρ. Ραγκαβῆ*. Τεῦχος Ζ'. Γοργίας—Δημοσθένης.

Ὁ Πρῶτος κατὰ τοῦ Ἀντωνίου Φιλιππικὸς Λόγος *Μ. Τ. Κικέρωνος* πρὸς χρῆσιν τῶν ἀνωτέρων Γυμνασιακῶν τάξεων, ὑπὸ *Μάρκου Βιαγκίνη*.

Ἑλληνικὴ Κοσμιότης ἢ Ὑποθῆκαι περὶ τοῦ εὐπρεπῶς φέρεσθαι, *Ἀριστάρχου Γ. Χρηστοπούλου* φοιτητοῦ.

Διηγήματα, ὑπὸ *Λάμπρου Ἐρυάλη*.

Ἀντωνίνα *Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ* υἱοῦ, Μετάφρ. *Λάμπρου Ἐρυάλη*.

Γεωγραφία Φυσικὴ καὶ Πολιτική, ὑπὸ *Μηνᾶ Χαμουδοπούλου*.

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι δρ. 10, ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φρ. χρ. 12

Αἱ συνδρομαὶ, ὑποχρεωτικαὶ δι' ἓν ἔτος, ἄρχονται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης τριμηνίας ἤτοι:

ΤΗΝ 1ην ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ, ΑΠΡΙΛΙΟΥ, ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Εἰς πάντα νέον συνδρομητὴν παρέχομεν

τὸν **Α' τόμον** τῆς Β' περιόδου τοῦ **1887**

μετὰ τῶν δύο παραρτημάτων αὐτοῦ

τῆς ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ τῆς Mme de Girardin καὶ τῶν ΔΥΣΚΟΛΩΝ ΧΡΟΝΩΝ τοῦ Dickens.

ΑΝΤΙ ΔΡ. 8

ἢ καὶ ἄνευ τῶν παραρτημάτων

ΑΝΤΙ ΔΡ. 6

Ἐξαιρετικῶς εἰς τοὺς ἐγγραφομένους

ΑΠΟ 1ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ Ε. Ε.

παρέχομεν τὰ 40 μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα φυλλάδια τοῦ Β' τόμου (1888) ὅλ. ὅλην τὴν λήξουσαν ἐννεαμηνίαν

ΑΝΤΙ ΔΡ. 3,

οὕτως ὥστε ἡ συνδρομὴ τῶν **θ' ἀνέλθῃ εἰς 7,50 μόνον δραχμάς.**

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

τιμᾶται 20 λεπτῶν

Εἰς τοὺς ἀγοράζοντας πολλὰ φύλλα γίνεται 25 % ἔκπτωσις.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ καὶ Σ-ἑ

ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Καΐρῳ.

Ἀναδέχεται τὴν ἐκτέλεσιν πάσης χρηματιστικῆς καὶ ἐμποροτραπεζιτικῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὸ συμφερωτάτους ὅρους. — Προεξοφλεῖ καὶ εἰσπράττει ἐπιταγὰς καὶ τοκομερίδια ἐπιτοπίως, ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ. — Ἐκδίδει ἐπιταγὰς καὶ συναλλάγματα *μικρῶν* καὶ *μεγάλων* ποσῶν διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αἰγύπτου, διὰ τὴν Εὐρώπην, Τουρκίαν καὶ Ἑλλάδα. — Ἐκτελεῖ πᾶσαν παραγγελίαν ἐπὶ ἑλληνικῶν χρεωγράφων, κάμνει προκαταβολὰς ἐπ' αὐτῶν, καὶ πωλεῖ λαχειοφόρους ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μὲ μηνιαίας δόσεις καὶ ἐπ' ἐτησίῳ τόκῳ 6 - 8 %. — Κάμνει προκαταβολὰς ἐπὶ βαμβακίων καὶ ἄλλων ἐμπορευμάτων, καὶ ἀναδέχεται τὴν ἀγοραπωλησίαν αὐτῶν ἐπιτοπίως καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ.

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις

Pesmazoglu Alexandrie.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΑΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

ΥΔΡΟΓΕΙΟΙ ΣΦΑΙΡΑΙ, εἰς Ἑλλην. γλῶσσαν κόπ δρ. 35 — 72. **ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ** ἐπὶ καλοῦ χάρτου δρ. 1,50 τὰ 100.

ΜΕΛΑΝΗ μαύρη συμπεπυκνωμένη, ἀναλυομένη εἰς ἓξ μέρη ὕδατος, ἑκομίσθη, καὶ πωλεῖται εἰς ὑάλινα δοχεῖα, περιέχοντα δρ. 312. Τιμὴ δοχείου δρ. 4,50. Η ΟΚΑ ΛΕΠΤΑ 90 ἀναλελυμένη ἀρίστης ποιότητος.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΥΝΤΕΘΕΝΤΑ ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ

ὑφηγητοῦ τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας

πρὸς χρῆσιν

τῶν Γυμνασίων καὶ Διδασκαλείων

Τιμᾶται δρ. 2

καὶ πωλεῖται εἰς τὸ «Βιβλιοπωλεῖον τῆς *Ἑστίας*».

Διευθύνσεις

ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ, ἰατρὸς γυναικολόγος, ὁδ. Πειραιῶς.

Κ. ΒΟΗΚΛΗΣ δικηγ. Ἀλεξάνδρεια, Ὀκέλ. Βολανάκη.

Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ ὀδοντοϊατρός, Ὁδὸς Πατησίων 9.

ΚΑΡΟΛ. ΜΠΕΚ, βιβλιοπώλης-ἐκδότης, Ὁδ. Ἑρμοῦ.

Μ. ΑΡΝΙΩΤΗΣ, βιβλιοδ. ἀπεσθ. Χρυσοσπηλαιωτίσσης

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΙΣΧΥΟΝ ΑΠΟ 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ Ε. Ε.

Γραμμὴ Πειραιῶς - Κορίνθου - Αἰγίου - Πατρῶν

	1	3	33		2	4	32
Πειραιεὺς ἀν.	6.45π	11 20π	8πμ.	Πάτραι ἀν.	7 πμ	11.25	—
Ἀθῆναι »	7,15μ	11.50»	8.35	Αἴγιον »	8.52	12.50	—
Κόρινθος ἀφ.	10.35	2,50μ	12.10	Κόρινθος »	1.10	4 —	1.55μ
Αἴγιον »	2.52	6.04»		Ἀθῆναι ἀφ.	4.45	7.05	5.43
Πάτραι »	4.45	7.30»		Πειραιεὺς »	5.15	7.30	6.15

Γραμμὴ Κορίνθου - Ἄργους - Ναυπλίου - Μύλων

202		203	
Ναύπλιον ἀν.	9.55π.μ.	Κόρινθος ἀν.	3.05 μ.μ.
Μύλοι »	9.55	Ἄργος ἀφ.	5.22 »
Ἄργος »	10.30	Ναύπλιον »	5.55 »
Κόρινθος ἀφ.	12.45π.μ.	Μύλοι »	6 — »

Σημείωσις.— Πᾶσαι αἱ ἀμαξοστοιχίαι ἐν Πάτραις θ' ἀναχωρῶσι καὶ θὰ φθάνωσιν εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου θὰ χορηγῶνται τὰ εἰσιτήρια καὶ θὰ ἐνεργῆται μόνον ἡ παραλαβὴ καὶ παράδοσις τῶν ἀποσκευῶν τῶν ἐπιβατῶν.

Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 33 καὶ 32 λειτουργοῦσι καθ' ἑκάστην πλὴν τῆς Κυριακῆς. Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 1, 2. 33, 32, 202, 203, σταθμεύουσι καὶ εἰς ὅλας τὰς Στάσεις καὶ Σταθμούς. Μεταξὺ Κορίνθου —Ἀκράτας Πατρῶν— Ἀκράτας Ναυπλίου—Ἄργους—Μύλων καὶ ἀντιστρόφως, κυκλοφοροῦσι καθ' ἑκάστην τοπικαὶ ἀμαξοστ. σταθμεύουσαι εἰς πάσας τὰς Στάσεις καὶ Σταθμ.

ΠΡΩΤΗΝ ΦΟΡΑΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΕΚΠΤΩΣΙΣ 50 %

ΔΙΑ ΤΟΥΣ Κ. Κ. ΦΟΙΤΗΤΑΣ

Εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ἐν οἷς ὑπάρχουσι Πανεπιστήμια, αἱ κυβερνήσεις, οἱ δῆμοι, αἱ ἑταιρεῖαι, οἱ κάτοικοι, φιλοτιμοῦνται τίς νὰ καταστήσῃ εὐωνοτέραν τὴν ζωὴν τῶν κ. κ. φοιτητῶν. Οἱ σιδηρόδρομοι, τὰ θέατρα, αἱ αἴθουσαι τῶν συναυλιῶν, πάντες ἀπὸ τῶν ἐκδοτῶν μέχρι τῶν κουρέων κάμνουσι δι' αὐτοὺς γενναιοτάτας ἐκπτώσεις, οὕτω δὲ ὁ περὶ τοῦ βίου ἀγών, ὅστις ἐπιβάλλει διαρκεῖς συγκινήσεις εἰς πάντας τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, εἶνε ὀλιγώτερον ἐπώδυνος διὰ τὴν τάξιν ἐκείνην, δι' ἣν πρὸ πάντων ἀπαιτεῖται ἠρεμία πνεύματος καὶ συγκέντρωσις νοῦ. Καὶ αὐτὰ τὰ ξενοδοχεῖα κάποτε ἐν Εὐρώπῃ εἶνε ὀλιγώτερον ἁρπακτικὰ δι' ἐκείνους, οἵτινες τρώγουσιν οὐχὶ χρήματα κερδῶν προσωπικῶν, ἀλλὰ τοὺς ὀβολούς, οὓς μακραὶ οἰκογενειακαὶ οἰκονομίαι συνεσώρευσαν ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως υἱοῦ περιλημένου.

Ἡ μεγάλη προθυμία, ἣν πέρυσιν ἐπέδειξαν οἱ πλεῖστοι τῶν κ. κ. φοιτητῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς *Ἑβδομάδος*, καὶ ὅτε αὕτη ἐπραγματεύετο θέματα τόσον ἀντιδημοτικὰ διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐνθαρρύνει αὐτὴν εἰς τὸ νὰ ἐγκαινίσῃ παρ' ἡμῖν μὲ τὰς ἀσθενεῖς της δυνάμεις τὸ ὡραῖον τοῦτο σύστημα. καὶ νὰ καλέσῃ εἰς τὰ διανοητικὰ αὐτῆς δεῖπνα τοὺς κ. κ. φοιτητὰς μὲ τὸ ἡμισυ μόνον τῆς ἀπαιτουμένης διὰ πάντα ἄλλον τιμῆς.

Ἡ συνδρομὴ (δρ. 5) ἄρχεται μόνον ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Ἑβδομάδος».

Τυπογραφεῖον **Κορίννης**, *ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 9.*